



## **Ludność na rynku pracy w województwie łódzkim w świetle wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021**

Population in the labour market in Łódzkie Voivodship in the light  
of the National Census of Population and Housing 2021 results

Urząd Statystyczny w Łodzi Statistical Office in Łódź

**Opracowanie merytoryczne**

Content-related works

Urząd Statystyczny w Łodzi, Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych  
Statistical Office in Łódź, Łódzkie Centre For Regional Surveys

pod kierunkiem  
supervised by  
Katarzyny Szkopieckiej

**Zespół autorski**

Editorial team  
Iwona Bednarska  
Izabela Kaleta  
Aleksandra Krupińska  
Jolanta Maniewska

**Skład i opracowanie graficzne**

Typesetting and graphics  
Anna Buczek-Toboła  
Aleksandra Krupińska

ISBN 978-83-956178-9-8

**Publikacja dostępna na stronie internetowej**

Publications available on website  
<https://lodz.stat.gov.pl/>

**Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła**

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

## Przedmowa

Przekazuję Państwu opracowanie prezentujące wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań, realizowanego w okresie od 1 kwietnia do 30 września 2021 r., według stanu na 31 marca 2021 r., charakteryzujące aktywność ekonomiczną ludności.

Opracowanie zawiera szczegółową analizę poszczególnych kategorii ludności w wieku 15 lat i więcej: pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Każdą z grup opisano uwzględniając ich zróżnicowanie pod względem cech społeczno-demograficznych.

Komentarz analityczny opracowania uzupełniają mapy i wykresy stanowiące prezentację graficzną zjawisk. Część tabelaryczna publikacji, zawierająca tablice wynikowe z danymi ze spisu 2021 dla województwa łódzkiego, dostępna jest wyłącznie w formie elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

Dane wynikowe pozyskane w Spisie opublikowane są w szerszym zakresie w Banku Danych Lokalnych oraz na stronie internetowej GUS, w obszarze tematycznym „Spisy Powszechne”. Komentarze metodologiczne zostały przygotowane w oparciu o opracowania GUS prezentujące wyniki, metodologię oraz organizację spisu.

Wyrażam nadzieję, że prezentowane wyniki spisu będą przydatne dla szerokiego grona odbiorców danych statystycznych.

Dyrektor  
Urzędu Statystycznego w Łodzi



dr Piotr Ryszard Cmela

## Preface

This publication presents the results of the National Census of Population and Housing which has been conducted from 1 April to 30 September 2021, as of the state on March 31, 2021, devoted to the characteristics of economic activity of the population.

The study contains detailed characteristics for individual categories of the population aged 15 years and more, i.e. employed, unemployed and economically inactive. Each of population groups has been described in relation to their diversity in terms of socio-demographic features.

The graphical presentation of the data is the supplementary of the analytical elaboration presented in the publication. On the Statistical Office's website is also available the tabular part of the publication, containing result tables with data from the 2021 census for Łódzkie Voivodship.

Result data obtained in the census in a broader thematic scope, are published in the Local Data Bank and on the Statistics Poland website in the thematic area "Public Censuses". The methodological comments in the publication were prepared on the basis of the Statistics Poland publications, presenting the results, methodology and organization of the census.

I hope that the presented census results will be useful for a wide range of recipients of statistical data.

Director  
of the Statistical Office in Łódź



Piotr Ryszard Cmela, Ph.D.

# Spis treści

## Contents

	Str. Page
Przedmowa .....	3
Preface .....	4
Spis treści .....	5
Contents .....	5
Spis tablic .....	7
List of tables .....	7
Spis wykresów .....	8
List of charts .....	8
Spis map .....	10
List of maps .....	10
Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty .....	11
Symbols and main abbreviations .....	11
Synteza .....	12
Executive summary .....	14
Rozdział 1. Aktywność ekonomiczna ludności .....	16
Chapter 1. Economic activity of population .....	16
1.1. Charakterystyka aktywności ekonomicznej ludności .....	16
1.1. Economic activity of the population .....	16
1.2. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku .....	21
1.2. Economic activity of the population by place of residence, sex and age groups .....	21
1.3. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia .....	24
1.3. Economic activity of population by the place of residence, sex and level of education .....	24
1.4. Aktywność ekonomiczna ludności według grup wieku i poziomu wykształcenia .....	26
1.4. Economic activity of population by age groups and level of education .....	26
Rozdział 2. Pracujący .....	27
Chapter 2. Employed persons .....	27
2.1. Pracujący według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku .....	27
2.1. Employed persons by place of residence, sex and age groups .....	27
2.2. Pracujący według grup wieku i poziomu wykształcenia .....	30
2.2. Employed persons by age groups and level of education.....	30
2.3. Pracujący według statusu zatrudnienia .....	31
2.3. Employed persons by employment status .....	31

	Str. Page
Rozdział 3. Bezrobotni .....	36
Chapter 3. Unemployed persons.....	36
3.1. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku .....	36
3.1. Unemployed persons by place of residence, sex and age groups .....	36
3.2. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci i ekonomicznych grup wieku .....	38
3.2. Unemployed persons by place of residence, sex and economic age groups .....	38
3.3. Stopa bezrobocia według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku .....	39
3.3. Unemployment rate by place of residence, sex and age groups .....	39
3.4. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia .....	41
3.4. Structure of unemployed persons by place of residence, sex and level of education .....	41
3.5. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci, wieku, wykształcenia i okresu poszukiwania pracy .....	42
3.5. Unemployed persons by place of residence, sex, age, level of education and the time of job seeking.....	42
Rozdział 4. Bierni zawodowo .....	43
Chapter 4. Economically inactive persons .....	43
4.1. Bierni zawodowo według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku .....	43
4.1. Economically inactive persons by place of residence, sex and age groups .....	43
4.2. Bierni zawodowo według poziomu wykształcenia.....	47
4.2. Economically inactive persons by level of education.....	47
4.3. Bierni zawodowo według przyczyn bierności zawodowej.....	48
4.3. Economically inactive persons by reasons for inactivity .....	48
Uwagi metodologiczne .....	50
Methodological notes .....	55

## Spis tablic

### List of tables

	Str. Page
1. Ludność w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej .....	16
1. Population aged 15 years and more by economic activity.....	16
2. Współczynnik aktywności zawodowej według płci i miejsca zamieszkania .....	21
2. Activity rate by sex and place of residence .....	21
3. Współczynnik aktywności zawodowej według grup wieku i poziomu wykształcenia w 2021 r. ....	26
3. Activity rate by age groups and level of education in 2021 .....	26
4. Wskaźnik zatrudnienia według grup wieku, miejsca zamieszkania i płci .....	29
4. Employment rate by age groups, place of residence and sex .....	29
5. Pracujący według statusu zatrudnienia, płci i miejsca zamieszkania .....	32
5. Employed persons by employment status, sex and place of residence .....	32
6. Bezrobotni według płci i miejsca zamieszkania .....	36
6. Unemployed persons by sex and place of residence.....	36
7. Stopa bezrobocia według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku .....	40
7. Unemployment rate by place of residence, sex and age groups .....	40

## Spis wykresów

### List of charts

	Str. Page
1. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej i płci w 2021 r. ....	17
1. Structure of the population aged 15 years and more by economic activity and sex in 2021.....	17
2. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej i miejsca zamieszkania w 2021 r.....	18
2. Structure of the population aged 15 years and more by economic activity and place of residence in 2021.....	18
3. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej, miejsca zamieszkania i płci w 2021 r. ....	21
3. Structure of the population aged 15 years and more by economic activity, place of residence and sex in 2021 .....	21
4. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej, płci i grup wieku w 2021 r. ....	22
4. Structure of the population aged 15 years and more by economic activity, sex and age groups in 2021.....	22
5. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej, miejsca zamieszkania i grup wieku w 2021 r.....	23
5. Structure of the population aged 15 years and more by economic activity, place of residence and age groups in 2021 .....	23
6. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej, poziomu wykształcenia i płci w 2021 r.....	25
6. Structure of the population aged 15 years and more by economic activity, level of education and sex in 2021 .....	25
7. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej, poziomu wykształcenia i miejsca zamieszkania w 2021 r. ....	25
7. Structure of the population aged 15 years and more by economic activity, level of education and place of residence in 2021.....	25
8. Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej według grup wieku, miejsca zamieszkania i płci .....	27
8. Structure of employed persons aged 15 years and more by age groups, place of residence and sex.....	27
9. Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej według grup wieku i poziomu wykształcenia w 2021 r. ....	30
9. Structure of employed persons aged 15 years and more by age groups and level of education in 2021 .....	30
10. Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia w 2021 r. ....	31
10. Structure of employed persons aged 15 years and more by place of residence, sex and level of education in 2021 .....	31
11. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku .....	37
11. Structure of unemployed persons by place of residence, sex and age groups.....	37



	Str. Page
12. Struktura bezrobotnych według płci i ekonomicznych grup wieku w 2021 r .....	38
12. Structure of unemployed persons by sex and economic age groups in 2021 .....	38
13. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania i ekonomicznych grup wieku w 2021 r. ....	38
13. Structure of unemployed persons by place of residence and economic age groups in 2021 .....	38
14. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w 2021 r. ....	41
14. Structure of unemployed persons by level of education, sex and place of residence in 2021 .....	41
15. Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku .....	43
15. Structure of economically inactive persons aged 15 years and more by place of residence, sex and age groups .....	43
16. Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia w 2021 r. ....	47
16. Structure of economically inactive persons aged 15 years and more by place of residence, sex and level of education in 2021 .....	47
17. Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według płci, miejsca zamieszkania i przyczyn bierności w 2021 r. ....	48
17. Structure of economically inactive persons aged 15 years and more by sex, place of residence and reasons for inactivity in 2021 .....	48

## Spis map

### List of maps

	Str. Page
1. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według powiatów w 2021 r. ....	19
1. Economic activity of population aged 15 and more by powiats in 2021 .....	19
2. Współczynnik aktywności zawodowej według gmin w 2021 r. ....	20
2. Activity rate by gminas in 2021 .....	20
3. Udział liczby pracujących w wieku 15 lat i więcej w gminach w ogólnej liczbie pracujących w województwie w 2021 r. ....	28
3. Share of employed persons aged 15 years and more in gminas in total number of employed persons in voivodship in 2021.....	28
4. Pracujący według statusu zatrudnienia i powiatów w 2021 r. ....	33
4. Employed persons by employment status and powiats in 2021.....	33
5. Pracujący na własny rachunek, niezatrudniający pracowników według gmin w 2021 r. ....	34
5. Self-employed persons without employees (own-account workers) by gminas in 2021 .....	34
6. Wskaźnik zatrudnienia według miejsca zamieszkania i powiatów w 2021 r. ....	35
6. Employment rate by place of residence and powiats in 2021.....	35
7. Stopa bezrobocia według płci powiatów w 2021 r.....	40
7. Unemployment rate by sex and powiats in 2021 .....	40
8. Odsetek biernych zawodowo według płci i powiatów w 2021 r. ....	45
8. Percentage of economically inactive persons by sex and powiats in 2021 .....	45
9. Odsetek biernych zawodowo według gmin w 2021 r. ....	46
9. Percentage of economically inactive persons by gminas in 2021 .....	46
10. Bierni zawodowo z powodu wyczerpania wszelkich możliwości znalezienia pracy według gmin w 2021 r. ....	49
10. Economically inactive persons due to the exhaustion of all possibilities of finding a job by gminas in 2021.....	49

# Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty

## Symbols and main abbreviations

### Znaki umowne

#### Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło. magnitude zero.
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit.
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
Znak (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe. data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless.
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. indicates that not all elements of the sum are given.

### Skróty

#### Abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand
mln	milion
p. proc. pp	punkt procentowy percentage point
r.	rok year
tabl.	tablica table
tj. i.e.	to jest that is

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Due to data rounding, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

## Synteza

### Aktywność ekonomiczna ludności

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2021 r. pozwalają na charakterystykę ludności w wieku 15 lat i więcej oraz na analizę zmian, jakie nastąpiły w okresie dziesięciu lat na rynku pracy w województwie łódzkim oraz w kraju. Przeobrażenia, jakie miały miejsce w tym okresie, były korzystne, wśród nich można wymienić zmniejszenie poziomu bezrobocia, zarówno liczby bezrobotnych, jak i stopy bezrobocia, wzrost liczby pracujących i ich odsetka, a także zmniejszenie odsetka osób biernych zawodowo.

### Pracujący

Pracujący są największą grupą osób w wieku 15 lat i więcej o ustalonym statusie zawodowym na rynku pracy i w 2021 r. stanowili oni 53,7% osób w wieku 15 lat i więcej. Według danych spisowych z 2021 r. populacja pracujących wynosiła 1106,8 tys. i była o 9,4% (czyli o 95,2 tys.) większa niż w 2011 r. Na rynku pracy liczba pracujących w okresie 10 lat wzrosła wśród mężczyzn o 35,6 tys. (o 6,5%), a wśród kobiet o 59,6 tys. (o 12,8%). W miastach przybyło 47,5 tys. pracujących (7,6%), a na wsi 47,7 tys. (12,4%).

Wskaźnikiem określającym udział pracujących wśród wszystkich osób w wieku 15 lat i więcej jest wskaźnik zatrudnienia. Na podstawie jego wartości można porównać poziom zatrudnienia. W 2021 r. we wszystkich grupach wieku (15-24, 25-34, 25-44, 45-54, 55-64 i 65 lat i więcej) według miejsca zamieszkania i płci wystąpił wzrost zatrudnienia w stosunku do roku 2011. Największy wzrost wskaźnika zatrudnienia w okresie 10 lat odnotowano w grupie wieku 55-64 lata wśród kobiet mieszkających w mieście (o 25,2 p. proc.), a najmniejszy w grupie kobiet na wsi w wieku 65 lat i więcej (o 0,3 p. proc.).

Pod względem wartości wskaźnika zatrudnienia województwo łódzkie (podobnie, jak w 2011 r.) zajęło 7 miejsce wśród województw. Najwyższe wartości odnotowano w województwie mazowieckim i wielkopolskim (po 60,2%), a najniższe w świętokrzyskim (52,4%) oraz lubelskim (53,5%).

Charakter wykonywania pracy zarobkowej (w głównym miejscu pracy) klasyfikowany jest w ramach statusu zatrudnienia w trzy podstawowe kategorie: pracownicy najemni, pracujących na własny rachunek (pracodawcy lub niezatrudniający pracowników) oraz pracujący w innym charakterze. W okresie dekady między spisami nastąpił wzrost liczby pracowników najemnych o 15,4% (tj. z 765,0 tys. do 882,4 tys.), pracodawców o 19,9% (tj. z 41,0 tys. do 49,1 tys.) oraz pracujących w innym charakterze o 2,8% (z 25,3 tys. do 26,0 tys.), spadek natomiast odnotowano wśród pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników o 17,0% (z 178,5 tys. do 148,1 tys.).

## Bezrobotni

Liczba bezrobotnych między 2011 r. a 2021 r. zmniejszyła się o 90,6 tys. osób (tj. o 66,2%), do 46,3 tys. osób. Największy spadek odnotowano wśród bezrobotnych mężczyzn o 46,8 tys. (tj. o 64,1%), do 26,2 tys. osób oraz wśród osób zamieszkałych w miastach – o 65,1 tys. osób (tj. o 66,8%) do 32,4 tys. osób.

Podstawowym miernikiem wielkości bezrobocia jest stopa bezrobocia, która w województwie łódzkim zmniejszyła się o 7,9 p. proc. i wyniosła 4,0% w 2021 r. Wśród populacji kobiet i mężczyzn odnotowano spadek tego wskaźnika odpowiednio o: 8,4 p. proc. i o 7,5 p. proc., a wartość stopy bezrobocia wyniosła w 2021 r. dla mężczyzn – 4,3% a dla kobiet – 3,7%. Spadek stopy bezrobocia wystąpił także wśród mieszkańców wsi o 6,2 p. proc. do 3,1% a wśród mieszkańców miasta o 8,8 p. proc. do 4,6%.

Bezrobocie jest zróżnicowane przestrzennie. Stopa bezrobocia wśród mieszkańców miast wynosiła 4,6%, a na wsi 3,1%. W podziale na powiaty województwa łódzkiego najwyższa stopa bezrobocia wystąpiła w powiecie zduńskowolskim (4,8%) a najniższa – w powiecie wieruszowskim (2,0%).

W okresie 2011-2021 wystąpił spadek liczby bezrobotnych w każdej 10-letniej grupie wieku, niezależnie od płci i miejsca zamieszkania. Największy spadek odnotowano w grupach wieku: 65 lat i więcej (o 85,4%), 15-24 lata (o 82,2%) i 25-34 lata (o 69,8%).

Największy spadek stopy bezrobocia w porównaniu ze spisem w 2011 r. odnotowano w grupie wieku 15-24 lata (o 20 p. proc. do 6,3%), w tym wśród kobiet spadła ona o 22,5 p. proc. do 6,2%, a wśród mężczyzn w tej grupie wieku o 18,2 p. proc. do 6,4%.

## Bierni zawodowo

Bierni zawodowo są drugą co do wielkości grupą osób w wieku 15 lat i więcej o ustalonym statusie zawodowym na rynku pracy. Populacja osób biernych zawodowo w województwie łódzkim wyniosła 822,1 tys. W tej liczbie zdecydowaną większość stanowiły kobiety (507,4 tys.), a znacznie mniej liczną mężczyzn (314,7 tys.). Udział biernych zawodowo wyniósł w 2021 r. 41,6%.

Kobiety częściej niż mężczyźni pozostawały w stanie bierności zawodowej. Odsetek biernych zawodowo wśród kobiet wyniósł 48,2%, podczas gdy wśród mężczyzn 34,1%. Odsetki biernych zawodowo w miastach i na wsi różnią się w nieznaczny stopniu (miasta – 42,4%, wieś – 40,3%).

W okresie dziesięciu lat między spisami w 2011 i 2021 r. liczba osób biernych zawodowo zmniejszyła się o 150,3 tys. tj. 15,5%. Spadek ten jest widoczny zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet (odpowiednio 63,8 tys. tj. 16,9% wśród mężczyzn i o 86,5 tys. tj. 14,6% wśród kobiet). Analizując zjawisko wg. miejsca zamieszkania można zauważyć, że w miastach spadek liczby biernych zawodowo był większy (118,7 tys. tj. 18,5%) niż na wsi (31,6 tys. tj. 9,5%)

Podobne spadki odsetka biernych zawodowo odnotowano w każdej, dziesięcioletniej grupie wieku dla mężczyzn i kobiet oraz na wsi i w miastach.

Najczęstszą przyczyną bierności zawodowej było korzystanie z emerytury, renty lub dochodów kapitałowych (akcje, obligacje lub z własności) – tę przyczynę zadeklarowało 49,1% ogółu biernych zawodowo.

## Executive summary

### Economic activity of the population

The results of the 2021 National Census allow for the characteristics of the population aged 15 years and more to analyze the changes that have occurred over a period of ten years on the labour market in the Łódzkie voivodship and in the country. The transformations that took place during this period were favourable, including a reduction in the level of unemployment, both the number of unemployed persons and the unemployment rate, an increase in the number of employed persons and their percentage, as well as the reduction in the percentage of economically inactive persons.

### Employed persons

The employed persons are the largest group of people aged 15 and more with an established professional status on the labour market. In 2021 this group constituted 53.7% of people aged 15 and more. According to the census data from 2021, the working population amounted to 1,106.8 thousand and was 9.4% (by 95.2 thousand) higher than in 2011. On the labour market, the number of employed men increased by 35.6 thousand (by 6.5%) and women by 59.6 thousand (by 12.8%). In the cities, the number of employees increased by 47.5 thousand (7.6%) and by 47.7 thousand (12.4%) in rural areas.

The employment rate is the indicator determining the share of employed persons among those aged 15 and more. On the basis of its value, the level of employment can be compared. In 2021, all age groups (15-24, 25-34, 35-44, 45-54, 55-64 and 65 and more) by place of residence and sex, experienced an increase in employment rate compared to 2011. The largest increase of the employment rate over a 10-year period was registered in the 55-64 age group among women living in urban areas (by 25.2 percentage points), and the lowest in the group of women in rural areas aged 65 and over (by 0.3 percentage points).

In terms of the employment rate, the Łódzkie voivodship (as in 2011) took 7th place among the voivodships. The highest values were registered in Mazowieckie and Wielkopolskie voivodships (60.2% each), and the lowest in the Świętokrzyskie (52.4%) and Lubelskie (53.5%).

The character of gainful employment (at the main place of work) is classified within employment status into three basic categories: employees, self-employed (employers and non-employers) and employees working in another capacity. During the decade between the censuses, there was an increase of the number of employees by 15.4% (i.e. from 765.0 thousand to 882.4 thousand), employers by 19.9% (i.e. from 41.0 thousand to 49, 1 thousand) and those working in another capacity by 2.8% (from 25.3 thousand to 26.0 thousand), while a decrease was registered among the self-employed non-employers by 17.0% (from 178.5 thousand to 148.1 thousand).

## Unemployed persons

The number of unemployed persons between 2011 and 2021 decreased by 90.6 thousand persons (i.e. by 66.2%), to 46.3 thousand persons. The largest decrease was observed among unemployed men by 46.8 thousand (i.e. by 64.1%) to 26.2 thousand persons, and among living in urban areas by 65.1 thousand persons (i.e. by 66.8%) to 32.4 thousand persons.

The basic measure of the level of unemployment is the unemployment rate, which in the Łódzkie voivodship decreased by 7.9 percentage points to 4.0% in 2021. Among the female and male populations, there was a decrease in this indicator by: 8.4 percentage points and by 7.5 percentage points respectively, and the unemployment rate in 2021 was 4.3% for men and 3.7% for women. There was also a decrease in the unemployment rate among residents of rural areas by 6.2 percentage points to 3.1% and among population living in urban areas by 8.8 p.p. to 4.6%.

Unemployment is spatially diverse. The unemployment rate among urban residents was 4.6% and among rural residents 3.1%. By powiats of the Łódzkie voivodship, the highest unemployment rate occurred in the Zduńskowolski powiat (4.8%) and the lowest in the Wieruszowski powiat (2.0%).

During the inter-census period, there was a decrease in the number of unemployed in every 10-year age group, regardless of sex and place of residence. The largest decreases in the number of unemployed were observed in the age groups: 65 years and more (by 85.4%), 15-24 (by 82.2%) and 25-34 (by 69.8%).

The biggest decrease in the unemployment rate, compared to the previous census 2011, was observed in the 15-24 age group (by 20 percentage points to 6.3%) , with a decrease of 22.5 percentage points among women to 6.2%, and among men in this age group by 18.2 percentage points to 6.4%.

## Economically inactive persons

The economically inactive persons are the second largest group of people aged 15 and more with a defined employment status on the labour market. The population of the economically inactive in Łódzkie voivodship amounted to 822.1 thousand. In this number, women constituted a vast majority (507.4 thousand), but a much smaller number were men (314.7 thousand). The share of economically inactive persons was 41.6% in 2021.

Women were more often economically inactive than men. The percentage of economically inactive persons among women was 48.2%, compared to 34.1% among men. The percentages of economically inactive in urban and rural areas differ slightly (urban – 42.4%, rural – 40.3%).

In the ten years between the 2011 and 2021 censuses, the number of economically inactive persons decreased by 150.3 thousand, i.e. 15.5%. This decrease is visible among both men and women (respectively by 63.8 thousand i.e. 16.9% among men and 86.5 thousand i.e. 14.6% among women). When analysing the phenomenon by place of residence, it may be noted that the decrease in the number of economically inactive was greater in urban areas (118.7 thousand, i.e. 18.5%) than in rural areas (31.6 thousand, i.e. 9.5%).

A similar decrease in the in the proportion of economically inactive was observed in each, ten-year age group for men and women and in rural and urban areas.

The most common reason for economic inactivity was the use of a retirement, annuity or disability pensions or capital income (stocks, bonds or from property) – this reason was declared by 49.1% of the total economically inactive persons.

# Rozdział 1

## Chapter 1

### Aktywność ekonomiczna ludności

#### Economic activity of population

Analiza aktywności ekonomicznej obejmuje charakterystykę trzech kategorii osób: pracujących, bezrobotnych oraz biernych zawodowo. Pierwszą z tych kategorii stanowią pracujący, którzy pełnią ważną rolę społeczną i gospodarczą, wpływając na wzrost produkcji, świadczenia usług, tworzenie innowacji, zapewniając podstawy do rozwoju ekonomicznego regionu. Praca pozwala ludziom pozyskiwać środki na zaspokojenie potrzeb zarówno w wymiarze materialnym, jak i niematerialnym przyczyniając się do tworzenia dobrobytu społecznego, mając również swój wymiar etyczny.

Drugą grupę stanowią bezrobotni. Wielkość tej grupy oraz czynniki, jakie powodują pozostawanie w niej, mogą nieść ze sobą negatywne konsekwencje zarówno indywidualne i rodzinne, jak również społeczne i gospodarcze. Dlatego ważne jest analizowanie przyczyn i różnicowania terytorialnego poziomu bezrobocia.

Bierni zawodowo stanowią trzecią z identyfikowanych kategorii w ramach aktywności ekonomicznej ludności. W skład tej grupy wchodzi zarówno osoby stanowiące potencjał przyszłego rynku pracy (uczący się czy sprawujący opiekę nad małymi dziećmi), zdolne do aktywnego uczestnictwa w rynku pracy w różnym horyzoncie czasowym oraz takie, które z różnych przyczyn nie będą już na tym rynku funkcjonowały (duża część emerytów czy osoby niezdolne do pracy z przyczyn zdrowotnych). Szczegółowa analiza poszukujących pracy oraz biernych zawodowo jest ważna z powodu zagrożenia osób, znajdujących się w tych grupach, wykluczeniem społecznym.

### 1.1. Charakterystyka aktywności ekonomicznej ludności

#### 1.1. Economic activity of the population

**Tablica 1. Ludność w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej**  
Table 1. Population aged 15 years and more by economic activity

Wyszczególnienie Specification	2011		2021	
	w tysiącach in thousands	w % in %	w tysiącach in thousands	w % in %
Ogółem Total	2183,1	100,0	2059,3	100,0
Pracujący Employed	1011,6	46,3	1106,8	53,7
Bezrobotni Unemployed	136,9	6,3	46,3	2,2
Bierni zawodowo Economically inactive persons	972,4	44,5	822,1	39,9
Nieustalony status Unknown status employess	62,2	2,8	84,0	4,1



Na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP 2021) w województwie łódzkim według stanu na dzień 31 marca 2021 r. ludność w wieku 15 lat i więcej (ta kategoria podlegała badaniu aktywności ekonomicznej) liczyła 2059,3 tys. osób, tj. o 5,7% (123,9 tys.) mniej niż w 2011 r. Większość stanowiła populacja kobiet (1091,1 tys., tj. 53,0% ogółu), która na przestrzeni dekady zmniejszyła się o 64,4 tys. (o 5,6%). Wśród mężczyzn odnotowano spadek o 59,4 tys. osób (o 5,8%) do 968,2 tys.

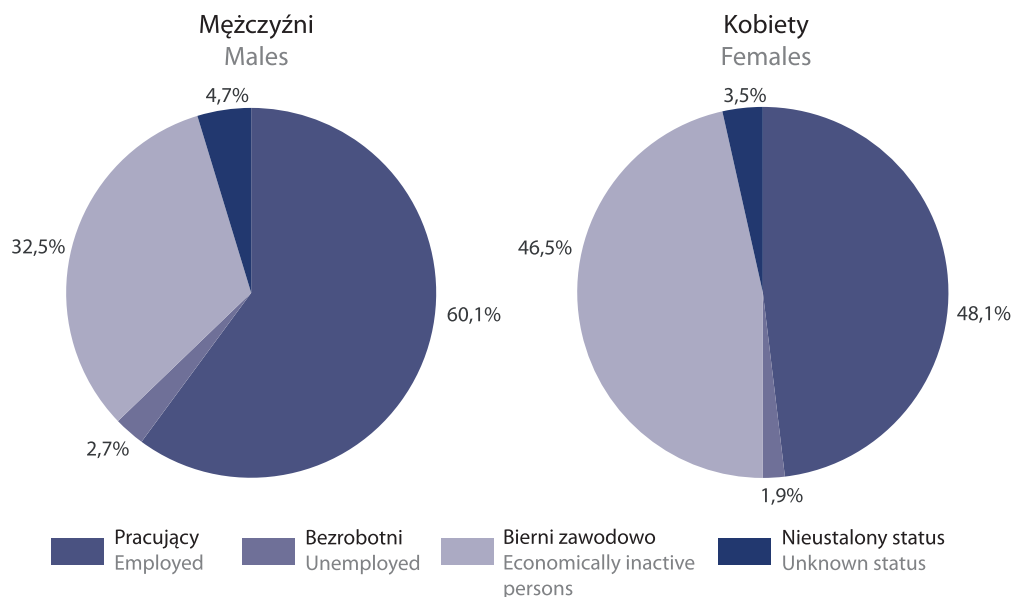
W skali kraju liczba ludności aktywnej ekonomicznie zmniejszyła się w porównaniu ze spisem z 2011 r. o 581,3 tys. (o 1,8%) do poziomu 32098,3 tys. osób (spadek o 311,5 tys. mężczyzn i 269,8 tys. kobiet).

Sytuacja zawodowa ludności aktywnej ekonomicznie została określona według trzech, wcześniej wymienionych, kategorii: pracujących, bezrobotnych oraz biernych zawodowo. Wyniki NSP 2021 pokazały, że największą część populacji w wieku 15 lat i więcej w województwie łódzkim, podobnie jak w całym kraju, stanowiły osoby pracujące (53,7%) i było to o 7,4 p. proc. więcej niż w roku 2011. Pomiędzy rokiem 2011 i 2021 nastąpił spadek udziału bezrobotnych o 4,1 p. proc. do 2,2% oraz biernych zawodowo o 4,6 p. proc. do 39,9%. Aktywność ekonomiczna w ramach powyższych klas nie została ustalona dla 4,1% wszystkich uczestniczących w spisie w 2021 r. osób w wieku 15 lat i więcej oraz 2,8% w 2011 r.

Wyniki spisu z 2021 r. pokazały zróżnicowanie struktury aktywności ekonomicznej pomiędzy kobietami a mężczyznami. Większy był odsetek pracujących mężczyzn (o 12,0 p. proc.) oraz mężczyzn mających status osób bezrobotnych (o 0,8 p. proc.) niż to miało miejsce w przypadku kobiet. Biernych zawodowo było mniej wśród mężczyzn niż kobiet (o 14,0 p. proc.), a odsetek osób o nieustalonym statusie aktywności był niższy w grupie kobiet (o 1,2 p. proc.).

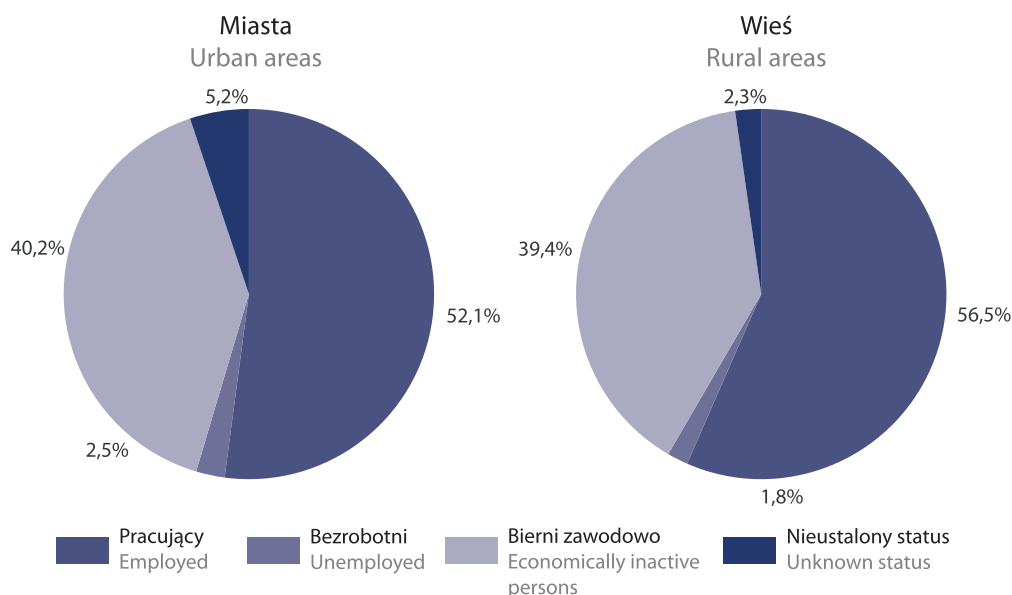
Wśród najważniejszych zmian, jakie nastąpiły między rokiem 2011 a 2021 należy wskazać wzrost odsetka pracujących mężczyzn o 6,9 p. proc., a kobiet o 7,8 p. proc. oraz spadek odsetka bezrobotnych o 4,4 p. proc. wśród mężczyzn i o 3,7 p. proc. wśród kobiet. Udział biernych zawodowo w strukturze aktywności ekonomicznej ludności według płci był niższy w 2021 r. niż w 2011 r. i wyniósł 32,5% wśród mężczyzn (spadek o 4,3 p. proc.) i 46,5% wśród kobiet (spadek o 4,9 p. proc.). Statusu na rynku pracy nie ustalono w 2011 r. dla 2,9% mężczyzn i 2,8% kobiet, a w 2021 r. dla 4,7% mężczyzn i 3,5% kobiet.

**Wykres 1. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej i płci w 2021 r.**  
Charts 1. Structure of the population aged 15 years and more by economic activity and sex in 2021



## Wykres 2. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej i miejsca zamieszkania w 2021 r.

Charts 2. Structure of the population aged 15 years and more by economic activity and place of residence in 2021



Narodowy spis powszechny z 2021 r. wykazał, że ludność województwa łódzkiego różniła się poziomem aktywności ekonomicznej w zależności od miejsca zamieszkania. Wyższy był odsetek osób pracujących wśród mieszkających na wsi niż w miastach (o 4,4 p. proc.). Natomiast nieco niższy był odsetek zarówno biernych zawodowo, jak i bezrobotnych na wsi w stosunku do miast (odpowiednio o 0,8 p. proc. i o 0,7 p. proc.). Trudniej było także ustalić status aktywności osób zamieszkujących w miastach niż na wsi. Odsetek osób, dla których nie ustalono statusu zatrudnienia w mieście wyniósł 5,2%, a na wsi 2,3%.

W okresie od 2011 do 2021 r. wśród ludności w wieku 15 lat i więcej nastąpił wzrost odsetka osób pracujących zarówno w miastach, jak i na wsi (odpowiednio o 7,7 p. proc. i o 6,6 p. proc.), ale spadek udziału bezrobotnych (odpowiednio o 4,4 p. proc. i o 3,3 p. proc.) oraz biernych zawodowo (odpowiednio o 5,1 p. proc. i o 3,8 p. proc.). W 2021 r. nieco większy niż w 2011 r. był udział osób dla których nie została ustalona przynależność do żadnej z powyższych grup (w miastach o 1,8 p. proc., na wsi o 0,5 p. proc.).

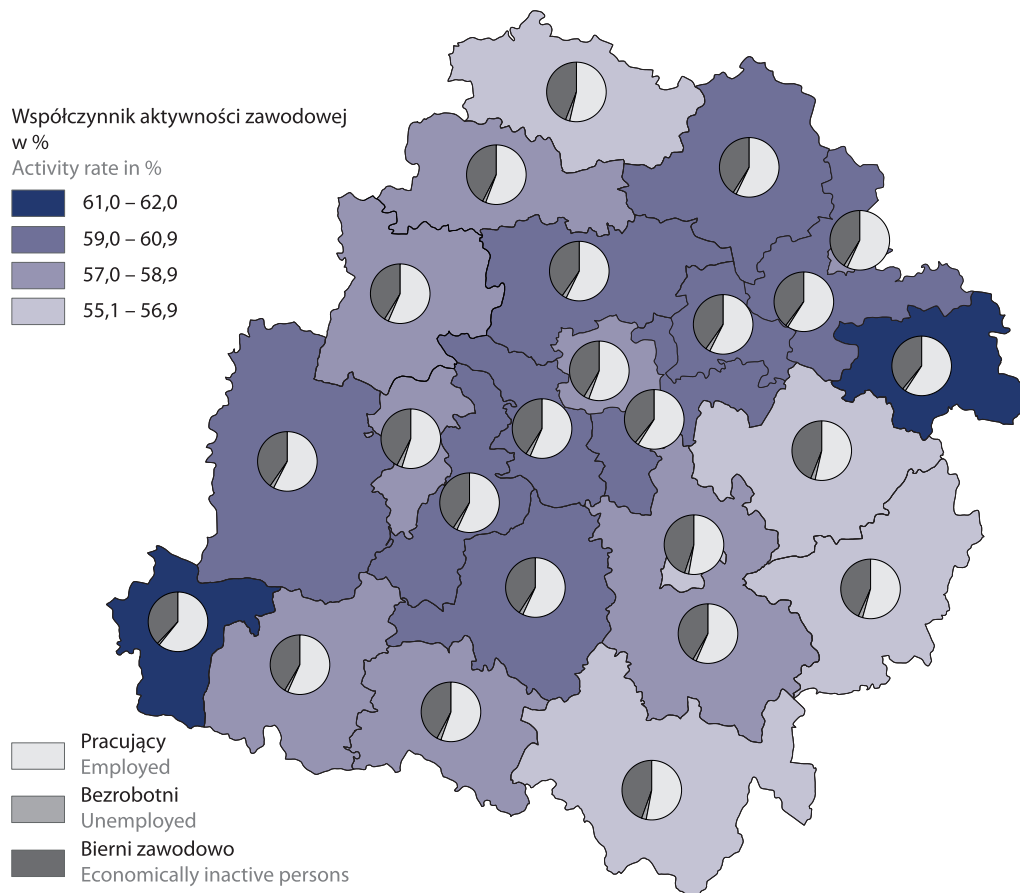
Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej, wskaźnika zatrudnienia oraz stopy bezrobocia w dalszej części publikacji nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. Oznacza to, że do dalszych analiz włączone zostały tylko osoby, co do których uzyskano jednoznaczną informację dotyczącą posiadania przez nie jednego ze statusów na rynku pracy: pracujący, bezrobotny, bierny zawodowo. Te trzy grupy zostały w publikacji przeanalizowane w ramach aktywności ekonomicznej ludności.

Udział osób aktywnych zawodowo w wieku 15 lat i więcej w stosunku do ogólnej liczby ludności z ustalonym statusem aktywności ekonomicznej wzrósł z 54,2% w 2011 r. do 58,4% w 2021 r. (w kraju o 4,1 p. proc. do 59,2%). Oznacza to, że większość omawianej zbiorowości w 2021 r. miała status osoby pracującej bądź aktywnie poszukującej pracy.

Wskaźnik zatrudnienia wzrósł z 47,7% w 2011 r. do 56,0% w 2021 r., a stopa bezrobocia w analogicznym okresie spadła z 11,9% do 4,0%.

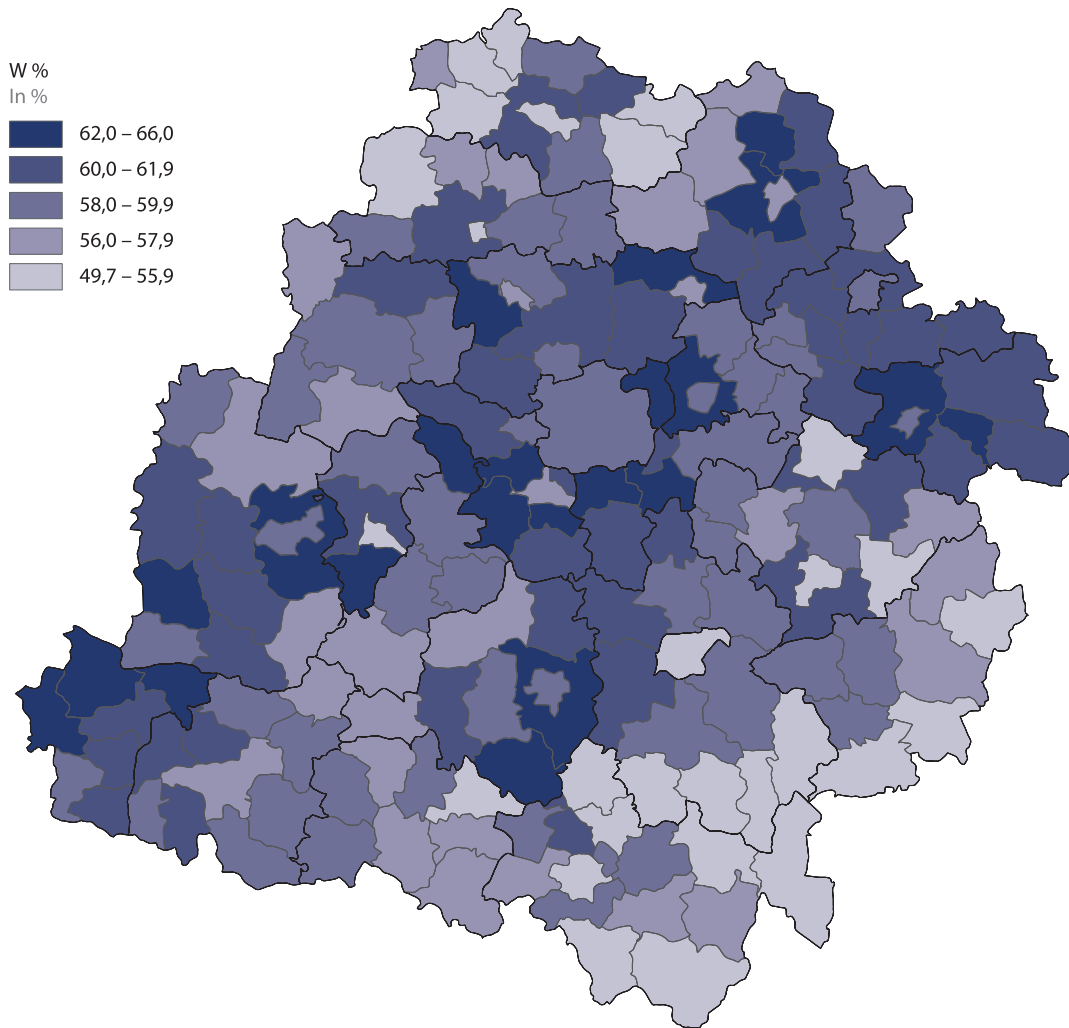
W przekroju terytorialnym najwyższy odsetek osób aktywnych zawodowo w wieku 15 lat i więcej odnotowano w powiecie wieruszowskim (62,0%), rawskim (61,0%) oraz łódzkim wschodnim (60,9%), natomiast najniższy w Piotrkowie Trybunalskim (55,1%), powiecie radomszczańskim (55,5%) i kutnowskim (55,9%).

**Mapa 1. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według powiatów w 2021 r.**  
 Map 1. Economic activity of population aged 15 and more by powiats in 2021



W przekroju gminnym najwyższą aktywnością zawodową mieszkańców charakteryzowały się gminy wiejskie: Pabianice (66,0% aktywnych zawodowo), Kleszczów (65,2%) oraz Brójce (65,1%), natomiast najniższą Żytno (49,7%), Żarnów (52,5%) i Nowe Ostrowy (52,8%).

**Mapa 2. Współczynnik aktywności zawodowej według gmin w 2021 r.**  
Map 2. Activity rate by gminas in 2021



## 1.2. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku

### 1.2. Economic activity of the population by place of residence, sex and age groups

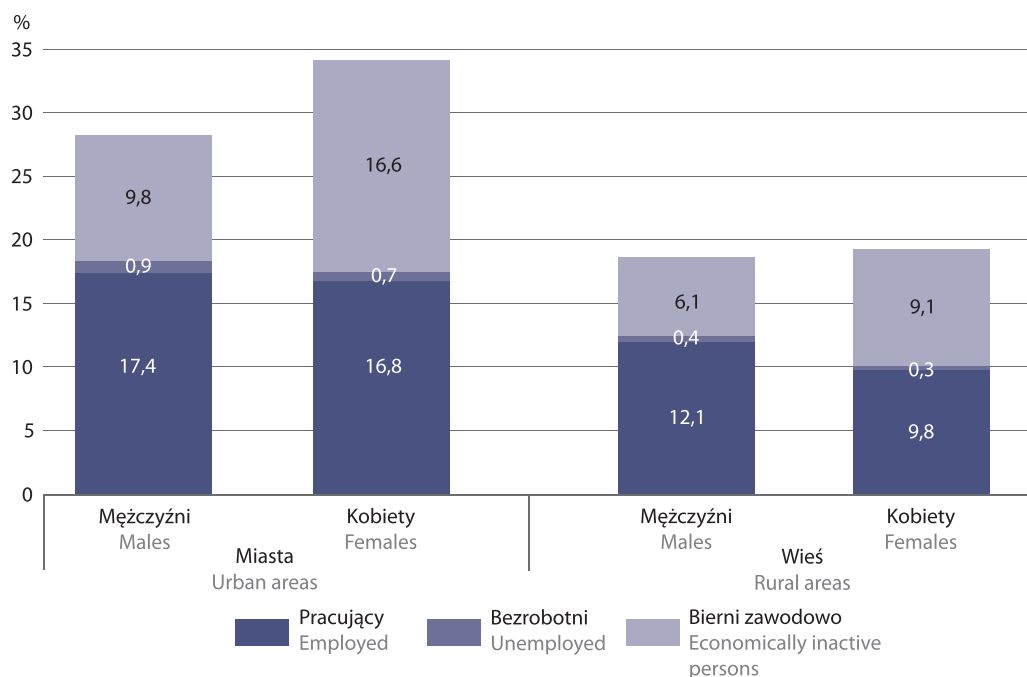
Wskaźnikiem charakteryzującym aktywność ekonomiczną ludności pozwalającym ocenić zasoby pracy jest współczynnik aktywności zawodowej. Opisuje on procentowy udział wśród osób w wieku 15 lat i więcej, które są aktywne zawodowo, czyli sklasyfikowane jako pracujący albo bezrobotni. W 2021 r. współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn był nieco wyższy na wsi niż w miastach (odpowiednio 67,1% i 65,1%). Wśród kobiet omawiany wskaźnik na wsi ukształtował się na poziomie 52,6%, a w miastach 51,3%.

**Tablica 2. Współczynnik aktywności zawodowej według płci i miejsca zamieszkania**  
Table 2. Activity rate by sex and place of residence

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total		Mężczyźni Males		Kobiety Females	
	2011	2021	2011	2021	2011	2021
			w %	in %		
Miasta Urban areas	53,1	57,6	60,8	65,1	46,6	51,3
Wieś Rural areas	56,0	59,7	64,2	67,1	48,1	52,6

**Wykres 3. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej, miejsca zamieszkania i płci w 2021 r.**

Charts 3. Structure of the population aged 15 years and more by economic activity, place of residence and sex in 2021

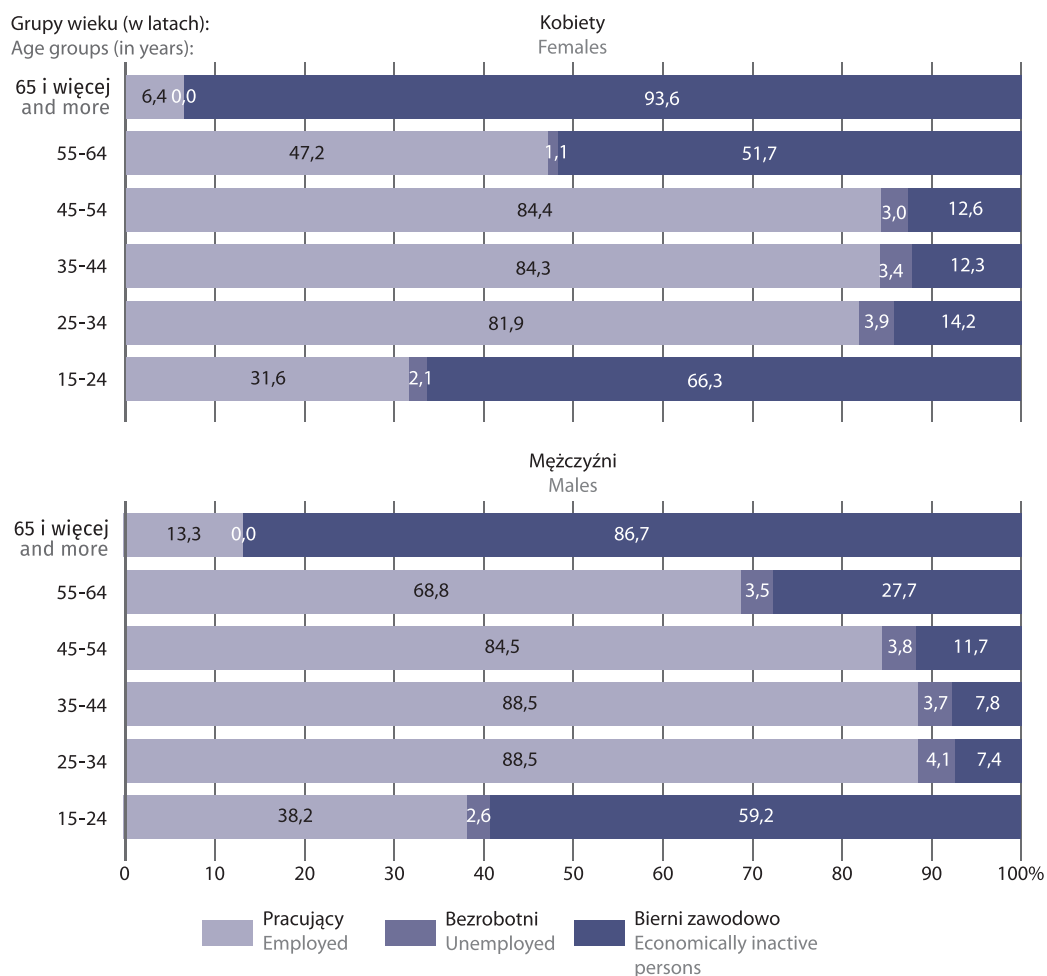


Współczynnik aktywności zawodowej w 2021 r. w porównaniu z danymi ze spisu z roku 2011 wśród mężczyzn zwiększył się w miastach o 4,3 p. proc., a na obszarach wiejskich o 2,9 p. proc. Dla kobiet wzrost w miastach wyniósł 4,7 p. proc., a na wsi 4,5 p. proc.

Analiza struktury aktywności ekonomicznej mieszkańców miast i wsi według płci dla województwa łódzkiego pokazała, że w 2021 r. największy udział pracujących w ludności aktywnej ekonomicznie ogółem był wśród mężczyzn mieszkających w miastach (17,4%), ale także w tej grupie największy udział mieli bezrobotni (0,9%). Wśród osób o określonym statusie aktywności ekonomicznej w województwie łódzkim w 2021 r. większy udział biernych zawodowo był wśród mieszkańców miast (26,4%), niż wsi (15,2%), a także kobiet (25,7%), niż mężczyzn (15,9%).

#### Wykres 4. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej, płci i grup wieku w 2021 r.

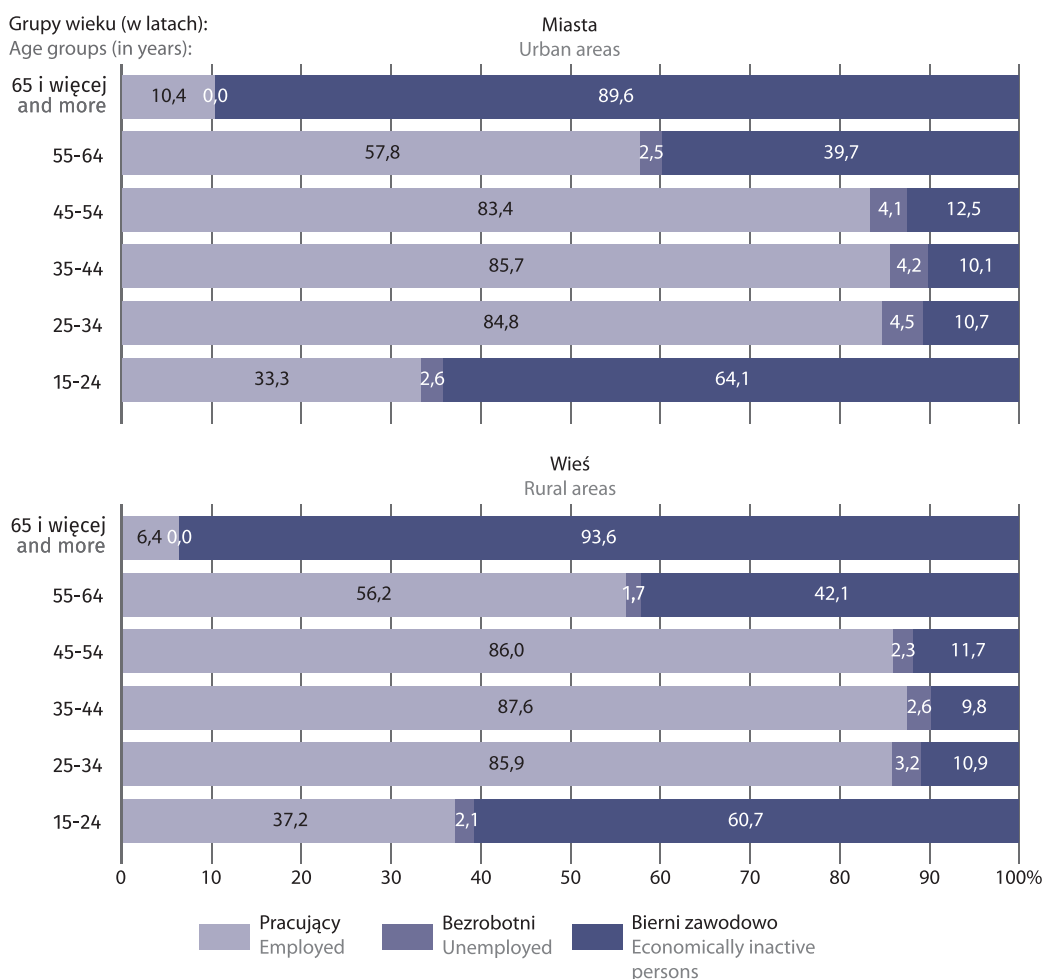
Charts 4. Structure of the population aged 15 years and more by economic activity, sex and age groups in 2021



Obserwując strukturę aktywności ekonomicznej według wieku można zauważyć, iż odsetek pracujących w 2021 r. mężczyzn we wszystkich grupach wieku był wyższy niż kobiet. Największa różnica wystąpiła w grupie wieku 55-64 lata i wyniosła 21,6 p. proc. Spośród wszystkich osób z określonym statusem aktywności ekonomicznej największy odsetek pracujących mężczyzn odnotowano w grupie wieku 25-44 lata, a kobiet w wieku 45-54 lata. W 2021 r. udział osób bezrobotnych we wszystkich grupach wieku zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn nie przekroczył 4,1%. Najwyższy był w przedziale 25-34 lata, a w kolejnych grupach wieku zmniejszał się zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet. W grupie wieku 55-64 lata udział bezrobotnych mężczyzn był ponad trzykrotnie większy niż kobiet. Odsetek osób biernych zawodowo osiągnął najwyższy poziom wśród osób mających 65 lat i więcej. Najniższe zaś jego wartości dotyczyły mężczyzn w wieku 25-34 lata.

**Wykres 5. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej, miejsca zamieszkania i grup wieku w 2021 r.**

Charts 5. Structure of the population aged 15 years and more by economic activity, place of residence and age groups in 2021



Analiza danych spisowych z 2021 r., dotyczących struktury aktywności ekonomicznej ludności według miejsca zamieszkania i wieku wskazuje, iż odsetek osób pracujących na wsi był nieco wyższy w grupach wieku do 55 lat. Największa rozpiętość na poziomie 3,9 p. proc. wystąpiła w grupie wieku 15-24 lata. Wyższy odsetek pracujących w miastach odnotowano natomiast wśród osób w wieku 55-64 lata oraz 65 lat i więcej (odpowiednio o 1,6 p. proc. i o 4,0 p. proc.). W przypadku osób biernych zawodowo większe udziały wystąpiły na wsi, niż w miastach również w dwóch najstarszych grupach wieku (odpowiednio o 2,4 p. proc. i o 4,0 p. proc.). Odwrotna sytuacja dotyczyła natomiast osób najmłodszych na rynku pracy, tzn. w wieku 15-24 lata. Odsetek biernych zawodowo w tym przedziale wieku w miastach był o 3,4 p. proc. wyższy niż na wsi. Wśród osób bezrobotnych we wszystkich grupach wieku odnotowano wyższy udział mieszkańców miast, niż wsi. Największa różnica wystąpiła w grupie wieku 45-54 lata (o 1,8 p. proc.).

### 1.3. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia

#### 1.3. Economic activity of population by the place of residence, sex and level of education

Jednym z czynników determinujących sytuację poszczególnych osób na rynku pracy jest poziom wykształcenia. Wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia, zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn, wzrastał udział osób pracujących, zmniejszał się natomiast udział biernych zawodowo. Także udział osób bezrobotnych był coraz niższy (z wyjątkiem grupy kobiet o najniższym poziomie wykształcenia, dla których stopa bezrobocia jest relatywnie niska).

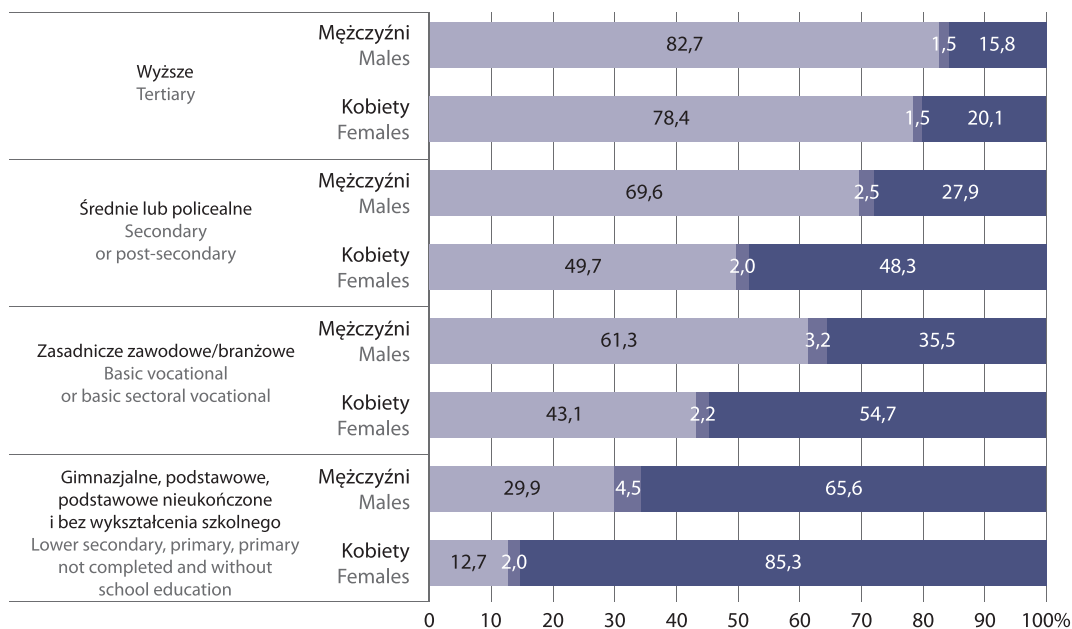
Odsetek pracujących mężczyzn na wszystkich poziomach wykształcenia był wyższy, niż udziały kobiet. Największe różnice wystąpiły wśród osób z wykształceniem średnim lub policealnym (o 19,9 p. proc. na korzyść mężczyzn) oraz zasadniczym zawodowym/branżowym (o 18,2 p. proc.). Odwrotną sytuację zauważyć można w przypadku osób biernych zawodowo. Odsetek biernych zawodowo kobiet z wykształceniem średnim lub policealnym był o 20,4 p. proc. wyższy niż mężczyzn, a z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – o 19,7 p. proc. W strukturze aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej udziały bezrobotnych kobiet, prawie na wszystkich poziomach wykształcenia, były z kolei niższe niż mężczyzn, przy czym rozpiętości były nieznaczne. Jedynie w grupie osób z wykształceniem wyższym, zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn, odsetek bezrobotnych ukształtował się na poziomie 1,5%.

Dane spisowe z roku 2021 pokazały, że im wyższy poziom wykształcenia, tym wyższy odsetek pracujących i niższy biernych zawodowo zarówno na wsi, jak i w mieście. Różnice w statusie aktywności ekonomicznej między zamieszkującymi w miastach a na wsi widoczne są dla każdego z poziomów wykształcenia. W 2021 r. dla większości z poziomów wykształcenia wyższy był odsetek pracujących na wsi niż w mieście. Największe różnice odnotowano wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (60,8% na wsi wobec 47,4% w mieście) oraz średnim lub policealnym (67,6% wobec 54,2%). Nieznacznie (o 1,1 p. proc.) wyższy odsetek pracujących mieszkańców miast dotyczył natomiast osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, podstawowym nieukończonym lub bez wykształcenia szkolnego. Odwrotną sytuację, niż w przypadku osób pracujących, zaobserwowano w kategorii osób biernych zawodowo. Dla większości z poziomów wykształcenia odsetek biernych zawodowo mieszkańców miast przewyższał odsetek biernych zawodowo mieszkańców wsi. Największe dysproporcje wystąpiły (podobnie jak w przypadku pracujących) wśród osób z wykształceniem średnim lub policealnym (o 12,8 p. proc.) oraz zasadniczym zawodowym/branżowym (o 12,4 p. proc.). Niższe udziały mieszkańców miast niż wsi zanotowano natomiast wśród osób o najniższym poziomie wykształcenia lub bez wykształcenia szkolnego (o 3,9 p. proc.). Dla wszystkich poziomów wykształcenia odsetek bezrobotnych mieszkańców miast był wyższy niż mieszkańców wsi.



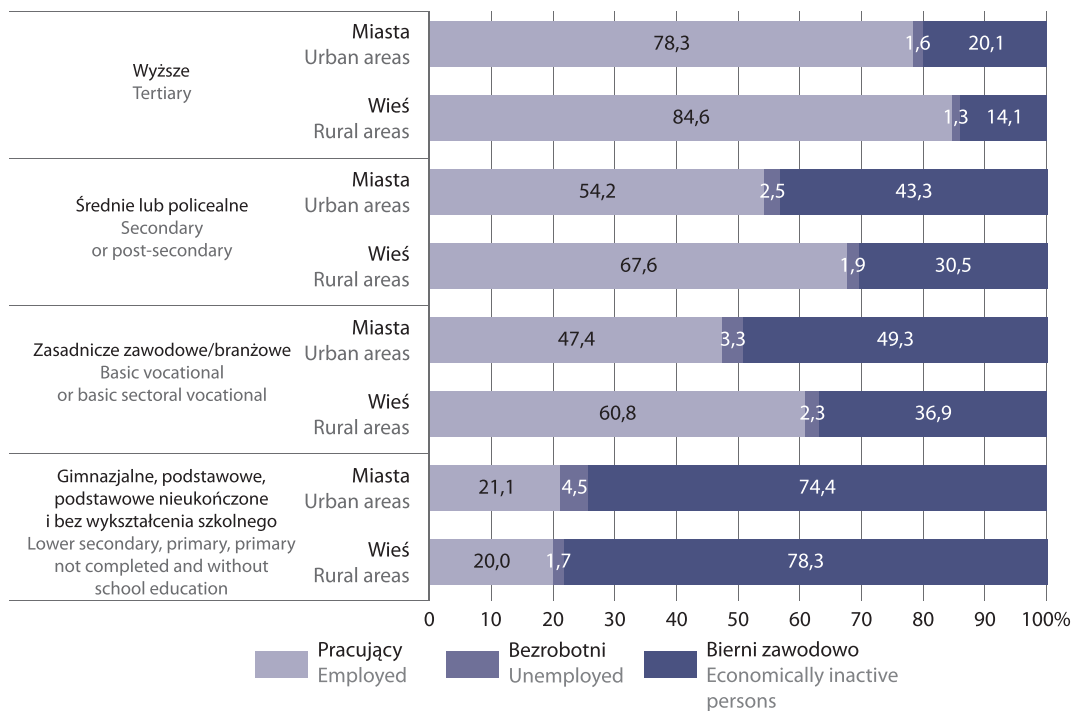
**Wykres 6. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej, poziomu wykształcenia i płci w 2021 r.**

Charts 6. Structure of the population aged 15 years and more by economic activity, level of education and sex in 2021



**Wykres 7. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej, poziomu wykształcenia i miejsca zamieszkania w 2021 r.**

Charts 7. Structure of the population aged 15 years and more by economic activity, level of education and place of residence in 2021



## 1.4. Aktywność ekonomiczna ludności według grup wieku i poziomu wykształcenia

### 1.4. Economic activity of population by age groups and level of education

Na podstawie spisu z 2021 r. można stwierdzić, że dla wszystkich grup wieku od 25 roku życia poziom aktywności zawodowej powiązany jest z poziomem wykształcenia. Im wyższy poziom wykształcenia tym wyższy poziom aktywności zawodowej. W grupie wieku 15-24 lata najwyższą aktywnością zawodową wykazywały się osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (79,3%), a najniższą, tak jak w pozostałych grupach wieku, osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym (13,1%). Najwyższa wartość współczynnika aktywności zawodowej wystąpiła wśród osób z wykształceniem wyższym w grupach wieku 45-54 lata (95,1%) oraz 35-44 lata (94,8%), a najniższa wśród osób w wieku co najmniej 65 lat oraz w wieku 55-64 lata z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym (42,6%). Ponadto w grupie wieku 15-24 lata wartość współczynnika aktywności była znacznie niższa w pozostałych grupach z przedziału 25-64 lata, co można wytłumaczyć kontynuowaniem nauki w najmłodszej grupie wieku przez znaczną część osób.

**Tablica 3. Współczynnik aktywności zawodowej według grup wieku i poziomu wykształcenia w 2021 r.**  
Table 3. Activity rate by age groups and level of education in 2021

Wyszczególnienie Specification	Wiek (w latach) Age (in years)					
	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i więcej 65 and more
	w %			in %		
Wyższe Tertiary	66,1	93,7	94,8	95,1	75,4	20,6
Średnie lub policealne Secondary or post secondary	50,0	88,3	89,6	88,6	59,7	10,9
Zasadnicze zawodowe/branżowe Basic vocational or basic sectoral vocational	79,3	85,6	86,4	85,7	57,3	8,0
Gimnazjalne, podstawowe, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego Lower secondary, primary, primary not completed and without school education	13,1	71,1	71,7	72,2	42,6	3,2

## Rozdział 2

### Chapter 2

## Pracujący

### Employed persons

Poniżej przedstawiona została analiza charakterystyk pracujących w województwie łódzkim według miejsca zamieszkania, płci, wieku, wykształcenia czy statusu zatrudnienia. Kompleksowa analiza charakterystyki pracujących dostarcza istotnych informacji, które mogą wspomóc prowadzenie skutecznej polityki regionalnej, stymulującej aktywność zawodową ludności w województwie.

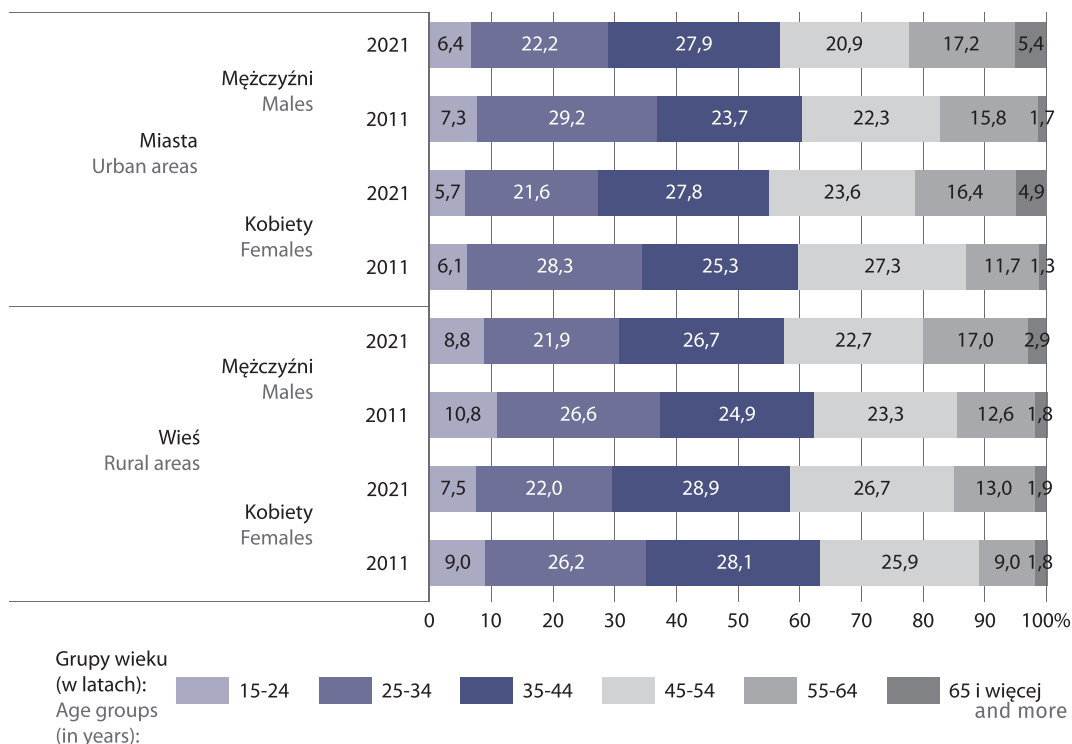
### 2.1. Pracujący według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku

#### 2.1. Employed persons by place of residence, sex and age groups

Pracujących w województwie łódzkim w ramach spisu w 2021 r. odnotowano 1106,8 tys. osób, o 95,2 tys. więcej niż w 2011 r. (wzrost o 9,4%). Na rynku pracy w okresie dekady liczba pracujących mieszkańców miast wzrosła o 47,5 tys., a mieszkańców terenów wiejskich o 47,7 tys. (odpowiednio o 7,6% i 12,4%). Wśród pracujących mężczyzn odnotowano wzrost o 35,6 tys. osób (o 6,5%), a w populacji kobiet o 59,6 tys. (o 12,8%).

W skali kraju liczba pracujących wzrosła na przestrzeni dekady o 2113,5 tys. osób do 17164,2 tys. (tj. o 14,0%).

**Wykres 8. Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej według grup wieku, miejsca zamieszkania i płci**  
Charts 8. Structure of employed persons aged 15 years and more by age groups, place of residence and sex



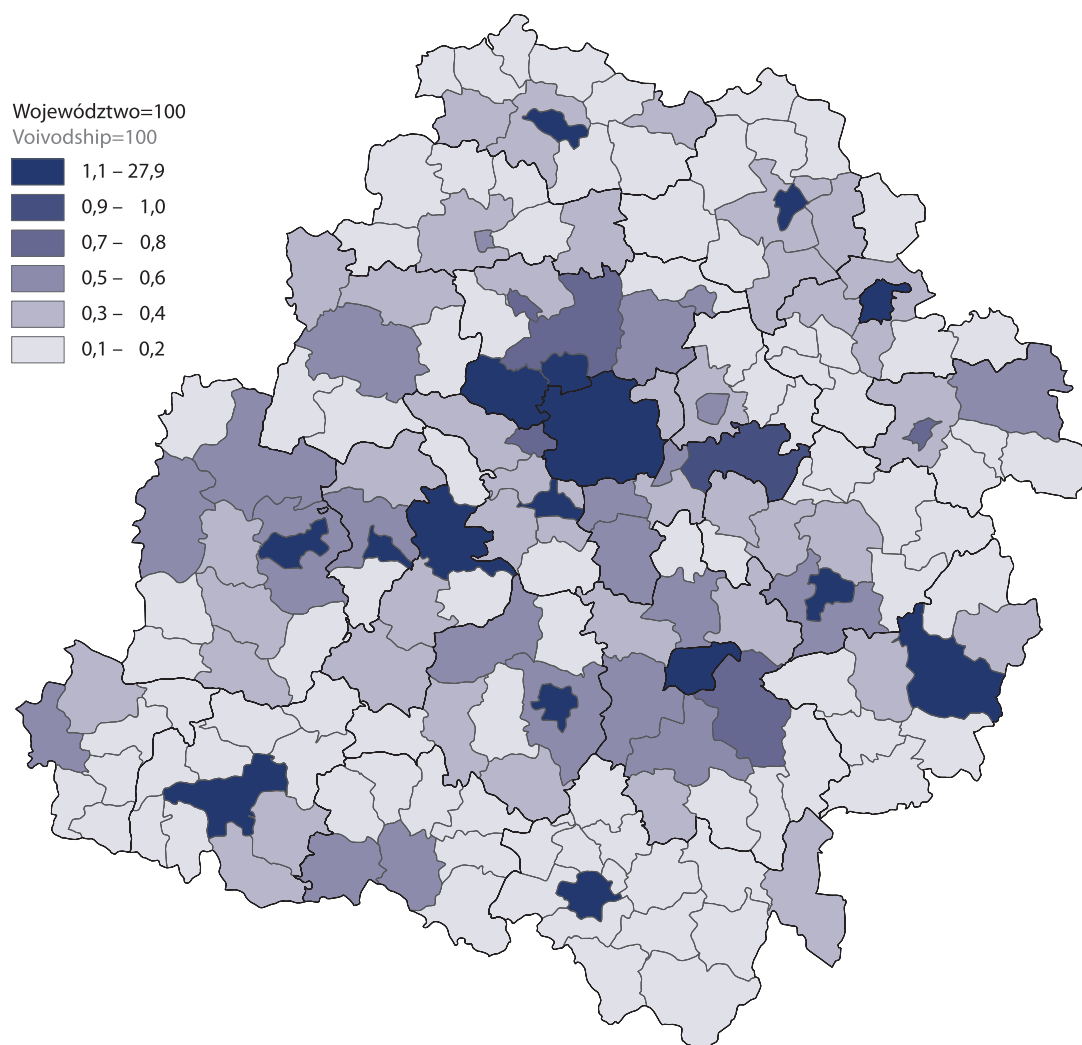
W strukturze pracujących według grup wieku w roku 2021, w porównaniu z rokiem 2011, największy spadek udziału odnotowano wśród osób w wieku 25-34 lata dla obu płci, zarówno w miastach, jak i na wsi. Spadek ten wynosił od 4,2 p. proc. wśród kobiet mieszkających na wsi do 7,0 p. proc. wśród mężczyzn mieszkających w miastach. Największy wzrost odsetka pracujących wystąpił w grupie 55-64 lata wśród kobiet mieszkających w miastach (o 4,7 p. proc.) i mężczyzn zamieszkałych na wsi o (o 4,4 p. proc.).

Przestrzenny rozkład pracujących w województwie związany jest z wielkością populacji zamieszkującej dany obszar. Udział pracujących, będących mieszkańcami Łodzi wyniósł 27,9% ogółu pracujących w województwie. Wysokie udziały dotyczyły także gmin miejskich: Piotrków Trybunalski (2,7%), Pabianice (2,5%) oraz Zgierz (2,3%).

**Mapa 3. Udział liczby pracujących w wieku 15 lat i więcej w gminach w ogólnej liczbie pracujących w województwie w 2021 r.**

Map 3.

Share of employed persons aged 15 years and more in gminas in total number of employed persons in voivodship in 2021



Podstawą oceny natężenia zatrudnienia w różnych grupach jest wskaźnik zatrudnienia. Pokazuje on udział pracujących w danej grupie w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

Wskaźnik zatrudnienia w województwie łódzkim (podobnie, jak w kraju) we wszystkich badanych grupach wieku według miejsca zamieszkania i płci wzrósł w 2021 r. w stosunku do 2011 r. Wzrost wskaźnika był większy w miastach niż na wsi. Największy jego przyrost odnotowano w grupie wieku 55-64 lata wśród mieszkańców miast, zarówno kobiet, jak i mężczyzn, odpowiednio o 25,2 p. proc. i 24,0 p. proc. Najniższy natomiast (o 0,3 p. proc.) dotyczył kobiet w wieku 65 lat i więcej mieszkających na wsi.

**Tablica 4. Wskaźnik zatrudnienia według grup wieku, miejsca zamieszkania i płci**

Table 4. Employment rate by age groups, place of residence and sex

Wyszczególnienie Specification			Wiek (w latach) Age (in years)					
			15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i więcej and more
			w %			in %		
Miasto Urban areas	Mężczyźni Males	2011	25,9	75,9	77,9	69,7	45,0	6,4
		2021	35,1	87,4	87,5	83,2	69,0	15,0
	Kobiety Females	2011	20,3	69,1	73,6	67,1	23,9	2,5
		2021	31,5	82,2	83,9	83,6	49,1	7,6
Wieś Rural areas	Mężczyźni Males	2011	35,9	83,1	85,3	78,1	47,9	7,7
		2021	42,2	90,2	90,2	86,3	68,6	10,1
	Kobiety Females	2011	24,3	68,8	79,3	75,4	26,0	3,6
		2021	31,8	81,3	85,0	85,6	43,5	3,9

Pod względem wartości wskaźnika zatrudnienia województwo łódzkie (podobnie, jak w 2011 r.) zajęło 7 miejsce wśród województw. Najwyższe wartości odnotowano w województwie mazowieckim i wielkopolskim (po 60,2%), a najniższe w świętokrzyskim (52,4%) oraz lubelskim (53,5%).

## 2.2. Pracujący według grup wieku i poziomu wykształcenia

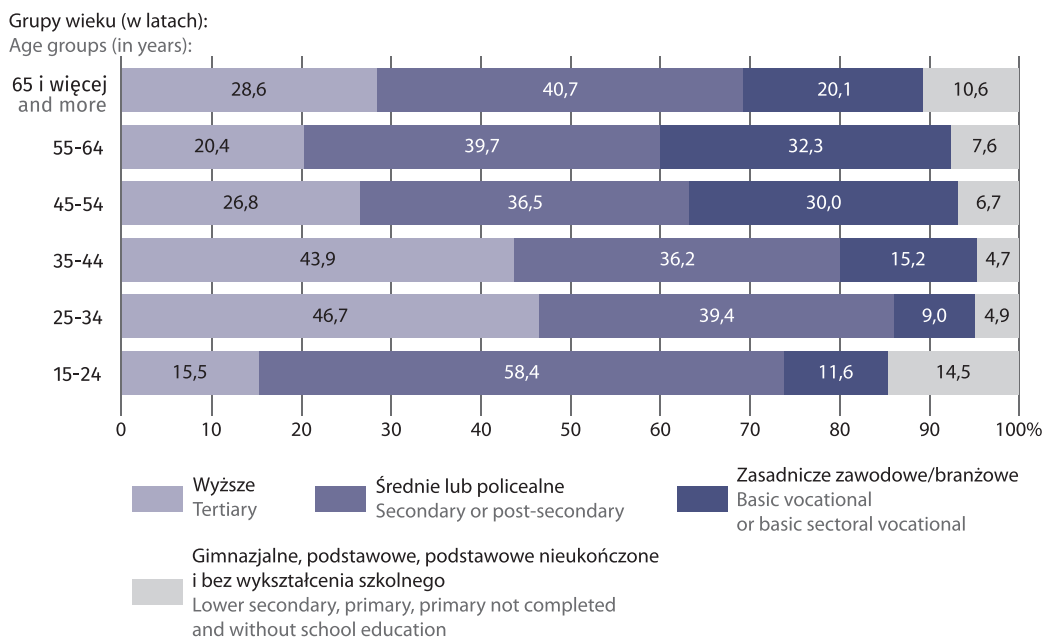
### 2.2. Employed persons by age groups and level of education

Poziom wykształcenia, podobnie jak w przypadku współczynnika aktywności zawodowej, bardzo istotnie różnicuje sytuację badanej populacji na rynku pracy.

Wśród pracujących w 2021 r. w wieku od 25 do 44 lat największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym. W grupie wieku 25-34 lata takie wykształcenie posiadało 46,7% pracujących, a 35-44 lata – 43,9%. W kolejnej grupie wieku udział osób z wykształceniem wyższym wyniósł 26,8%, a w zbiorowości pracujących w wieku 65 lat i więcej – 28,6%. W wieku co najmniej 45 lat przeważały osoby z wykształceniem średnim i policealnym. W 2021 r. wśród pracujących udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym rósł wraz z wiekiem począwszy od grupy 25-34 lata, aż do grupy 55-64 lata, w której osiągnął najwyższy poziom (32,3%). Podobną tendencję można zauważyć wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym. Grupa wieku 15-24 lata jest specyficzną grupą, gdyż pozostaje w dużej części jeszcze w systemie edukacji, dlatego też przeważającą jej część w zbiorowości pracujących stanowią osoby z wykształceniem średnim lub policealnym (58,4%).

#### Wykres 9. Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej według grup wieku i poziomu wykształcenia w 2021 r.

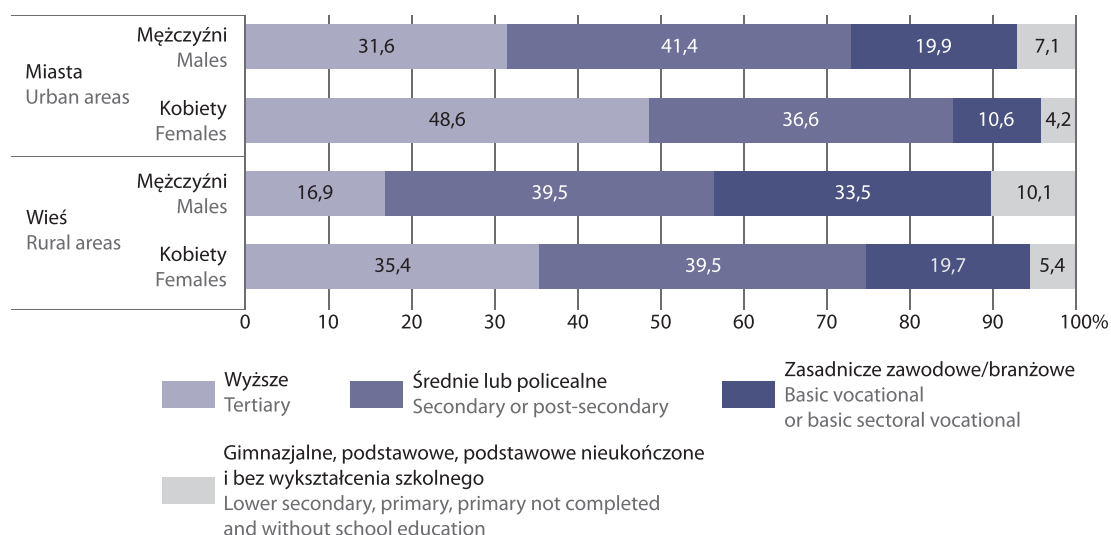
Charts 9. Structure of employed persons aged 15 years and more by age groups and level of education in 2021



Na podstawie analizy wyników spisu z 2021 r. można zauważyć, że niezależnie od miejsca zamieszkania wśród pracujących kobiet znacznie większy był udział osób posiadających wyższe wykształcenie (o 17,0 p. proc. w mieście i o 18,5 p. proc. na wsi), niż wśród mężczyzn oraz mniejszy udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (o 9,3 p. proc. w mieście i o 13,8 p. proc. na wsi). Na takim samym z kolei poziomie ukształtował się odsetek pracujących na wsi zarówno kobiet, jak i mężczyzn z wykształceniem średnim lub policealnym (po 39,5%). Wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym odnotowano wyższy udział mężczyzn, niż kobiet na terenach wiejskich o 4,7 p. proc., a w mieście o 2,9 p. proc.

**Wykres 10. Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia w 2021 r.**

Charts 10. Structure of employed persons aged 15 years and more by place of residence, sex and level of education in 2021



## 2.3. Pracujący według statusu zatrudnienia

### 2.3. Employed persons by employment status

Charakter wykonywania pracy zarobkowej określa status zatrudnienia, w ramach którego wyróżnia się trzy główne grupy: pracownik najemny, pracujący na własny rachunek oraz pracujący w innym charakterze.

W spisie z 2021 r. ustalono status zatrudnienia dla 1105,7 tys. osób, a w 2011 r. dla 1009,8 tys. Nie ustalono statusu zatrudnienia dla 1,9 tys. pracujących w 2011 r. i 1,1 tys. w 2021 r.

Spośród pracujących w 2021 r. najliczniejszą grupę stanowili pracownicy najemni (79,7%). Drugą co do wielkości udziału w strukturze grupą byli pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników (13,4%). Udział pracodawców (pracujących na własny rachunek, którzy zatrudniają pracowników) ukształtował się na poziomie 4,4%, a pracujących w innym charakterze 2,4%. Odsetek pracujących w 2021 r., których nie można było sklasyfikować do żadnej z powyższych grup, był na niskim poziomie i wyniósł 0,1%. W województwie łódzkim między 2011, a 2021 r. nastąpił wzrost liczby pracowników najemnych o 15,4% (o 117,4 tys.), pracujących na własny rachunek zatrudniających pracowników o 19,9% (o 8,2 tys.) oraz pracujących w innym charakterze o 2,8% (o 0,7 tys.). Spadek odnotowano wśród pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników o 17,0% (o 30,4 tys.).

**Tablica 5. Pracujący według statusu zatrudnienia, płci i miejsca zamieszkania**  
 Table 5. Employed persons by employment status, sex and place of residence

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Pracownicy najemni Employees	Pracujący na własny rachunek Self-employed persons		Pracujący w innym charakte- rze <sup>a</sup> Employed persons working in another capacity <sup>a</sup>	Nieustalony status za- trudnienia Unknown em- ployment status	
				zatrudniają- cy pracow- ników with employees (employers)	niezatrud- niający pracow- ników without employees (own- -account workers)			
				w tys. in thou- sands	w % in %			
Ogółem Total	2011	1011,6	100,0	75,6	4,0	17,6	2,5	0,2
	2021	1106,8	100,0	79,7	4,4	13,4	2,4	0,1
Mężczyźni Males	2011	546,3	100,0	73,0	5,0	19,8	2,1	0,2
	2021	581,9	100,0	76,9	5,5	16,0	1,6	0,1
Kobiety Females	2011	465,3	100,0	78,7	3,0	15,1	3,0	0,2
	2021	524,9	100,0	82,9	3,3	10,5	3,2	0,1
Miasta Urban areas	2011	627,3	100,0	85,6	4,7	8,8	0,6	0,3
	2021	674,8	100,0	84,9	4,5	9,4	1,0	0,1
Wieś Rural areas	2011	384,3	100,0	59,3	3,0	32,1	5,5	0,1
	2021	432,0	100,0	71,7	4,3	19,5	4,5	0,1

a W 2011 r. – pomagający członkowie rodzin.

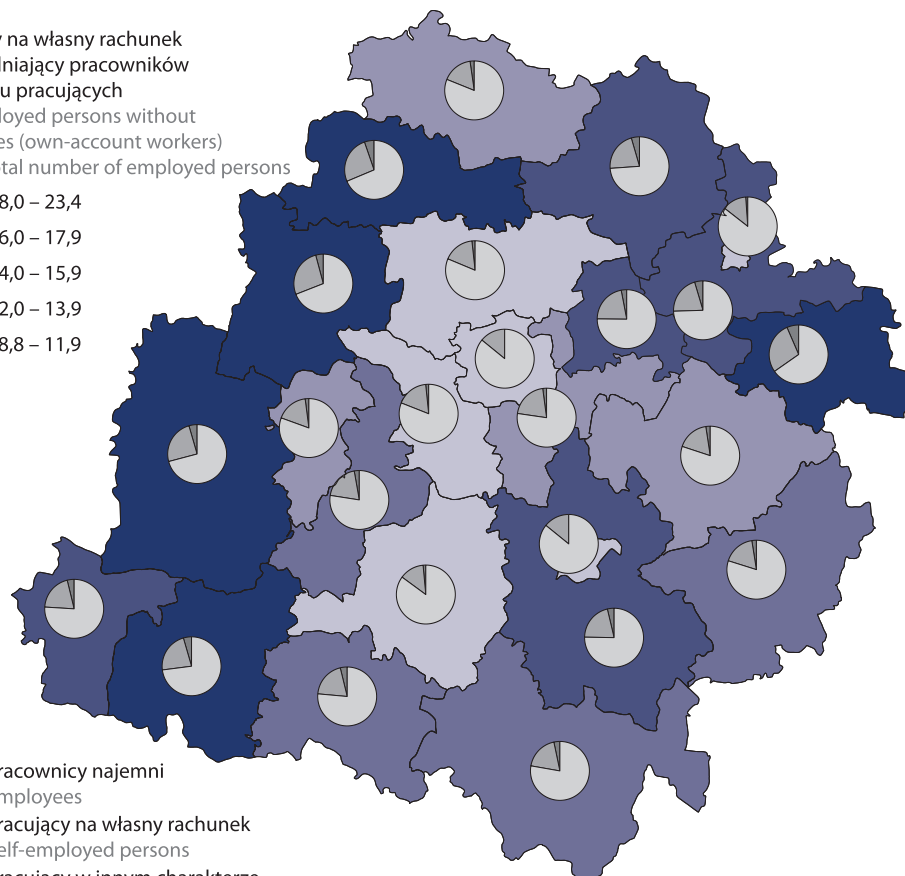
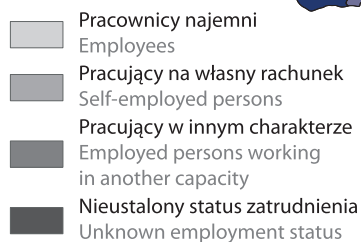
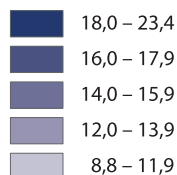
a In 2011 – contributing family members.



**Mapa 4. Pracujący według statusu zatrudnienia i powiatów w 2021 r.**

Map 4. Employed persons by employment status and powiats in 2021

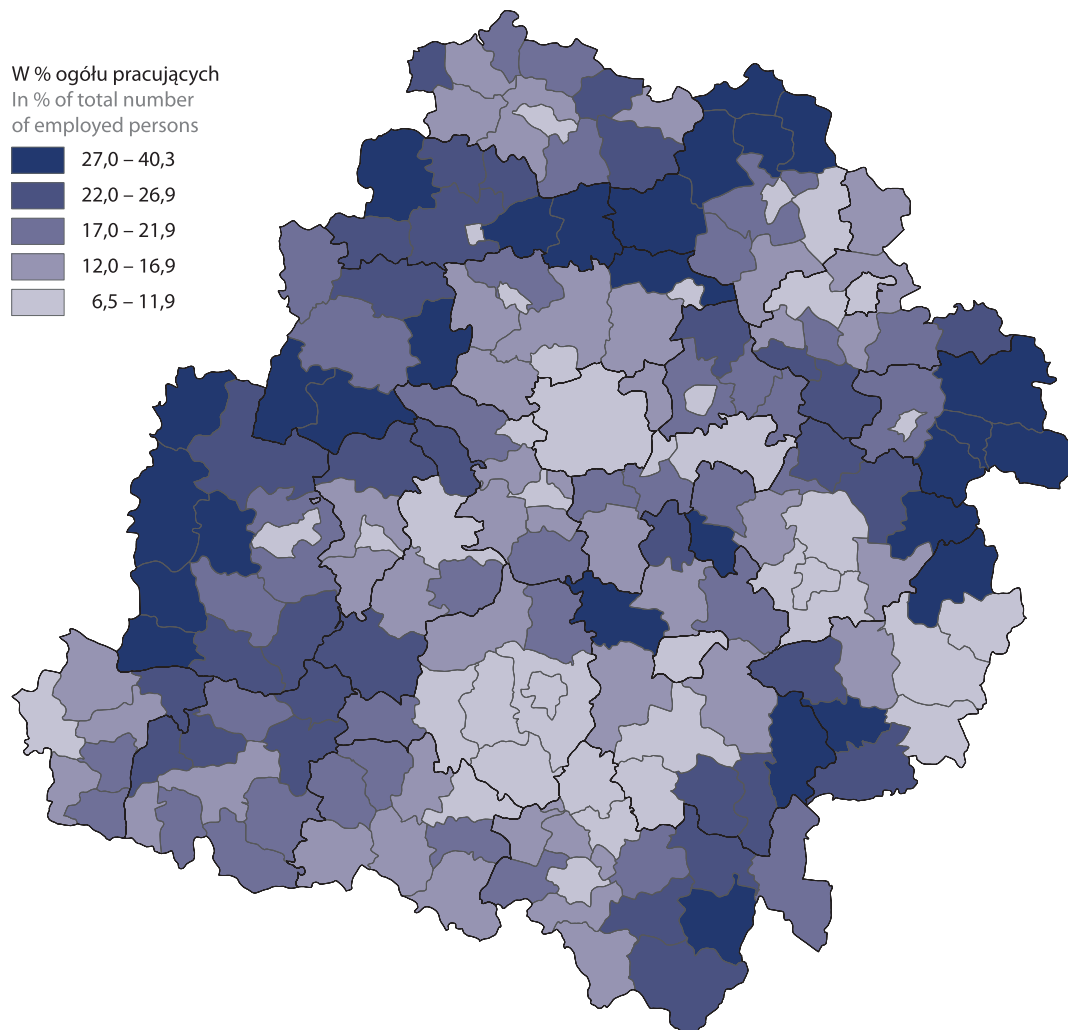
Pracujący na własny rachunek  
niezatrudniający pracowników  
w % ogółu pracujących  
Self-employed persons without  
employees (own-account workers)  
in % of total number of employed persons



W przekroju terytorialnym (powiatowym) najwyższy odsetek osób pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników odnotowano w powiecie poddębickim (23,4% ogółu pracujących), łęczyckim (22,6%) oraz rawskim (21,7%), natomiast najniższy w Piotrkowie Trybunalskim (8,8%), Skierniewicach (8,9%) oraz powiecie bełchatowskim (9,6%).

Największym udziałem pracowników najemnych natomiast charakteryzowały się miasta na prawach powiatu: Skierniewice (85,5%), Łódź (85,1%), Piotrków Trybunalski (84,8%) oraz powiat bełchatowski (85,0%), a najniższym powiat rawski (65,2%), łęczycki (68,6%) oraz poddębicki (69,0%).

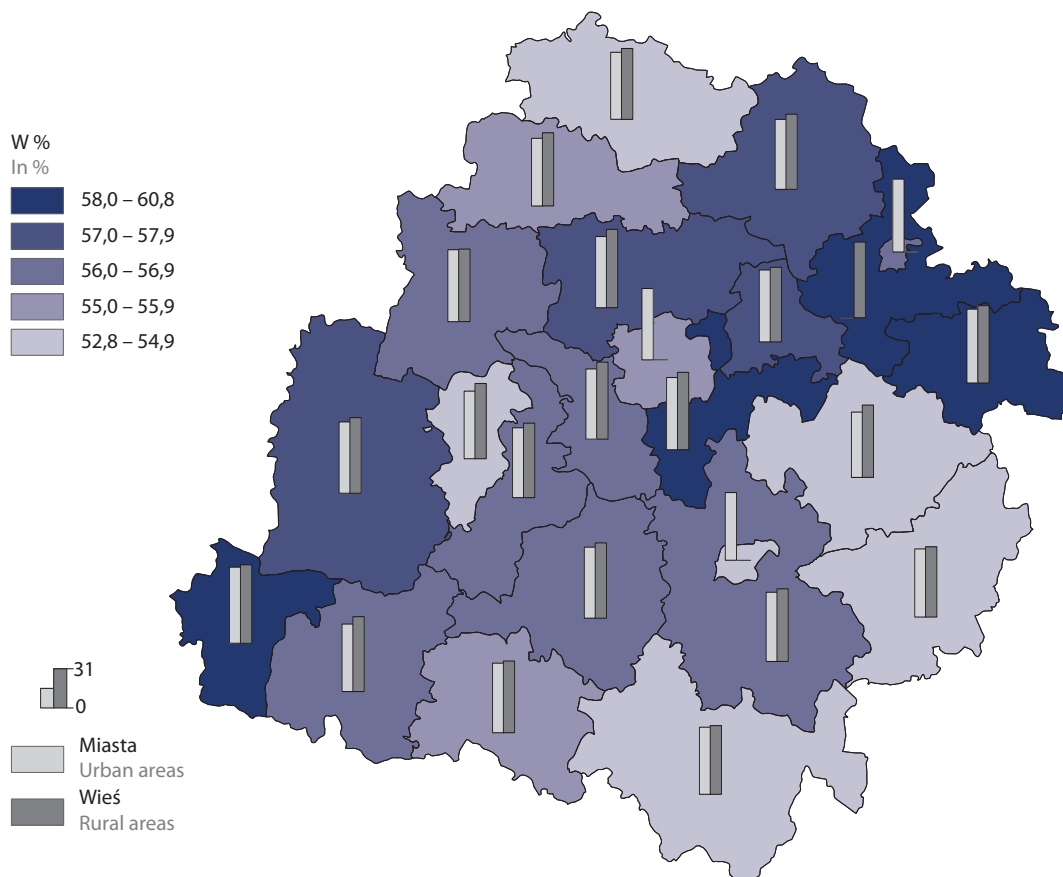
**Mapa 5. Pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników według gmin w 2021 r.**  
Map 5. Self-employed persons without employees (own-account workers) by gminas in 2021



W przekroju gminnym najwyższy udział osób pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników odnotowano w gminach wiejskich: Górze Świętej Małgorzaty (40,3%), Goszczanowie (37,0%) oraz Kiernozi (34,2%), natomiast najniższy w gminach miejskich Ozorkowie (6,5%) i Bełchatowie (6,9%), a także w gminie wiejskiej Kleszczów (7,0%).

**Mapa 6. Wskaźnik zatrudnienia według miejsca zamieszkania i powiatów w 2021 r.**

Map 6. Employment rate by place of residence and powiats in 2021



Wśród powiatów województwa łódzkiego wskaźnik zatrudnienia wyższy niż przeciętnie w województwie odnotowano w piętnastu powiatach. Najwyższy w powiecie wieruszowskim (60,8%), rawskim (59,2%) oraz łódzkim wschodnim i skierniewickim (po 59,0%). Najniższą wartość omawiany wskaźnik osiągnął w Piotrkowie Trybunalskim (52,8%) oraz powiatach radomszczańskim (53,0%) i kutnowskim (53,5%).

Wskaźnik zatrudnienia obliczony dla miast osiągnął wartość wyższą od średniej m.in. w powiatach: wieruszowskim (59,4%), rawskim (57,6%), Skierniewicach (56,9%) oraz powiecie łódzkim wschodnim (56,3%). Najniższą jego wartość odnotowano w powiatach: tomaszowskim (51,0%), kutnowskim (52,3%) i radomszczańskim (52,4%).

Tereny wiejskie charakteryzowały się wyższą wartością wskaźnika zatrudnienia od średniej dla tych obszarów w województwie. Najwyższą wartość odnotowano w powiatach: wieruszowskim (61,3%), zgierskim (61,0%), rawskim (60,4%) i łódzkim wschodnim (60,3%), a najniższą w: radomszczańskim (53,6%), opoczyńskim (54,8%) oraz kutnowskim (55,3%).

## Rozdział 3

### Chapter 3

## Bezrobotni

### Unemployed persons

Na liczebność i strukturę populacji bezrobotnych w województwie łódzkim wpływają nie tylko zmiany społeczno-ekonomiczne, ale również polityka państwa prowadzona w tym obszarze.

### 3.1. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku

#### 3.1. Unemployed persons by place of residence, sex and age groups

Na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP 2021) w województwie łódzkim (według stanu na 31 marca 2021 r.) liczba bezrobotnych wyniosła 46,3 tys. osób. Wśród populacji bezrobotnych dominowali mężczyźni (26,2 tys.) stanowiąc 56,5% ogółu osób, kobiety stanowiły 43,5% (20,1 tys. osób). W porównaniu z wynikami spisu z 2011 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 90,6 tys. osób (tj. o 66,2%), spadek ten dotyczył zarówno mężczyzn, jak i kobiet (odpowiednio o 64,1% i 68,5%).

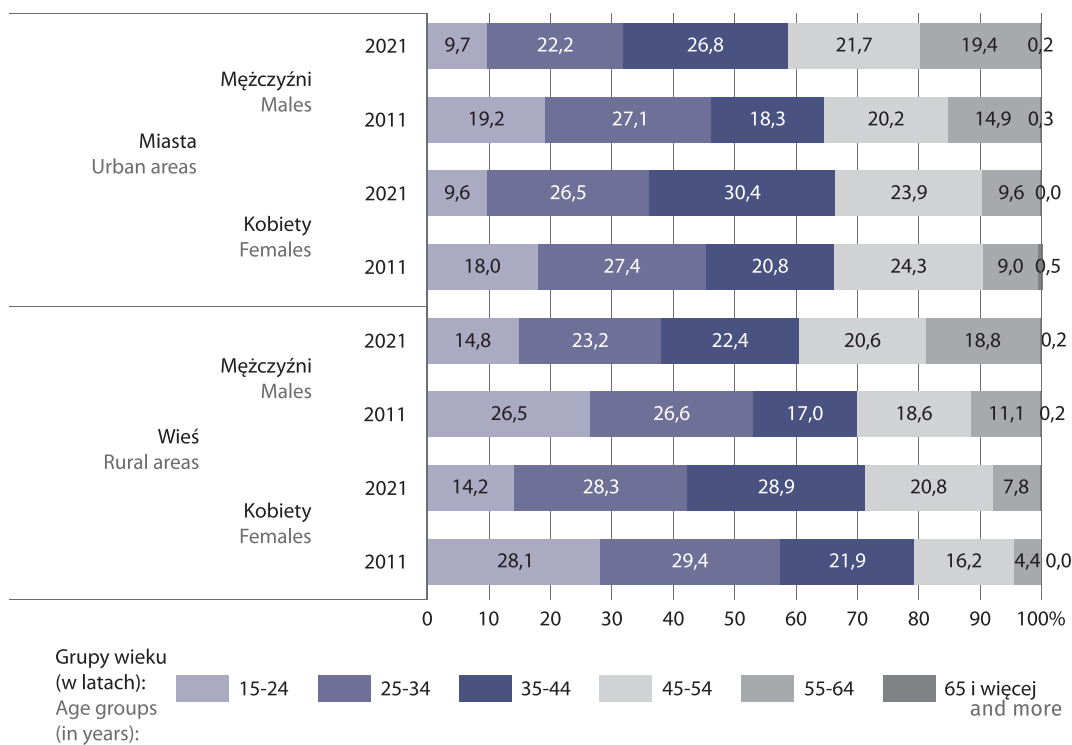
Populacja bezrobotnych mieszkańców miast wyniosła 32,4 tys. osób, natomiast wsi – 13,9 tys. Wielkości te stanowiły odpowiednio 70,0% i 30,0%.

W porównaniu z wynikami spisu z 2011 r. odnotowano spadek liczby bezrobotnych wśród mężczyzn i wyniósł on w miastach 65,0%, a na wsi 62,2%. Wśród kobiet spadek odsetka analizowanej zbiorowości wyniósł odpowiednio 68,8% i 67,7%.

**Tablica 6. Bezrobotni według płci i miejsca zamieszkania**  
Table 6. Unemployed persons by sex and place of residence

Wyszczególnienie Specifications	Ogółem Total			Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
	razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females
w tysiącach in thousands									
2011	136,9	73,0	63,9	97,5	51,9	45,6	39,4	21,1	18,3
2021	46,3	26,2	20,1	32,4	18,2	14,2	13,9	8,0	5,9
2011=100									
2021	33,8	35,9	31,5	33,2	35,0	31,2	35,3	37,8	32,3

**Wykres 11. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku**  
 Charts 11. Structure of unemployed persons by place of residence, sex and age groups



Analiza struktury według wieku bezrobotnych wskazuje, że ponad 60% z nich przekroczyło 35 rok życia. Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby w wieku 35-44 lata (27,4%), stanowiąc najliczniejszą grupę bezrobotnych. Wśród kobiet odsetek ten był wyższy niż w przypadku mężczyzn (odpowiednio 30,0% i 25,4%). Relatywnie mniejszą grupę stanowiły kobiety bez pracy w wieku 25-34 lata (27,1%) oraz mężczyźni w tej samej grupie wiekowej (22,5%). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, najwięcej osób bezrobotnych mieszkających w miastach należało do grup wieku 35-44 lata (28,4%) oraz 25-34 lata (24,1%). Na wsi najliczniejsze grupy bezrobotnych również stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (25,4%) oraz 35-44 lata (25,1%).

W porównaniu z wynikami spisu 2011 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się we wszystkich grupach wieku niezależnie od miejsca zamieszkania. Największy spadek odnotowano w grupach wieku: 65 lat i więcej (o 85,4%), 15-24 lata (o 82,2%) i 25-34 lata (o 69,8%). Największy ubytek liczby bezrobotnych mężczyzn odnotowano w grupie wieku 15-24 lata (o 81,1%), natomiast wśród kobiet w grupie osób 65 lat i więcej (o 97,7%). Zarówno w miastach, jak i na wsi największe spadki liczby bezrobotnych dotyczyły tych właśnie dwóch grup wieku.

## 3.2. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci i ekonomicznych grup wieku

### 3.2. Unemployed persons by place of residence, sex and economic age groups

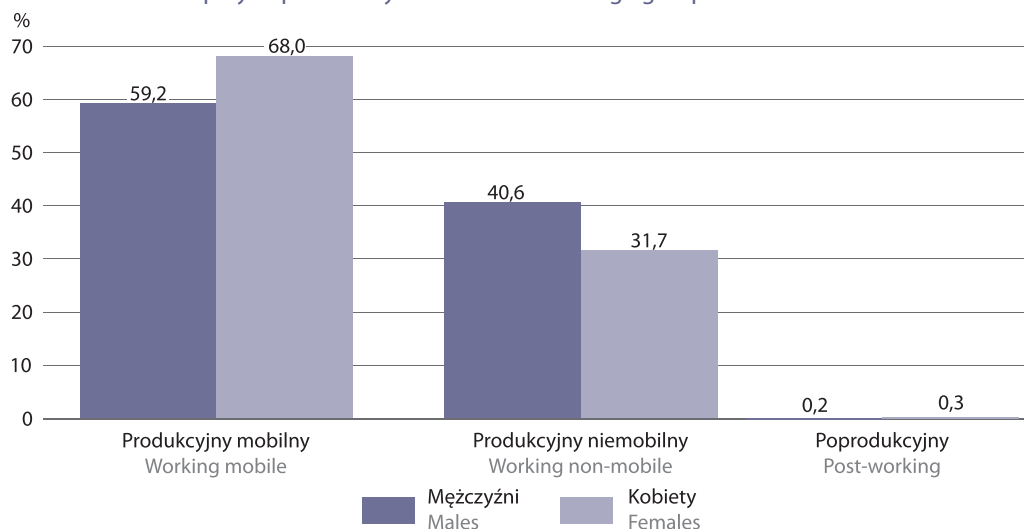
Wśród ogółu bezrobotnych 99,8% to osoby w wieku produkcyjnym (46,2 tys.), przy czym 63,0% w wieku mobilnym, czyli w wieku 18-45 lat (29,2 tys.), a 36,7% w wieku niemobilnym (17,0 tys.).

W populacji bezrobotnych kobiet odsetek tych w wieku mobilnym wyniósł 68,0%, podczas gdy dla mężczyzn było to 59,2%. W miastach osoby w wieku 18-45 lat stanowiły 62,1%, a na wsi – 65,1%.

**Wykres 12. Struktura bezrobotnych według płci i ekonomicznych grup wieku w 2021 r.**

Charts 12.

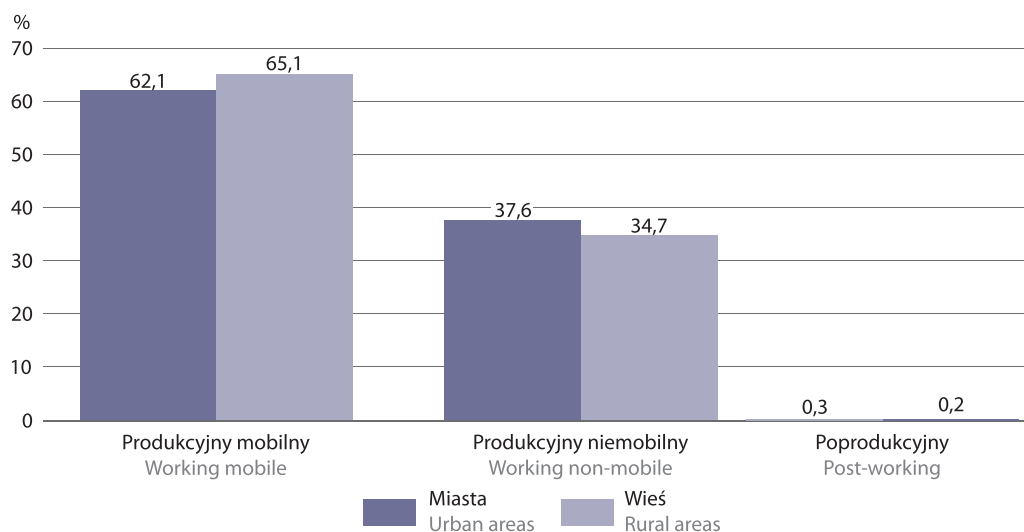
Structure of unemployed persons by sex and economic age groups in 2021



**Wykres 13. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania i ekonomicznych grup wieku w 2021 r.**

Charts 13.

Structure of unemployed persons by place of residence and economic age groups in 2021



W odniesieniu do wyników spisu z 2011 r., odnotowano spadek liczby bezrobotnych o 66,2%. Zmniejszenie populacji bezrobotnych wystąpiło zarówno wśród mężczyzn jak i kobiet, na wsi i w miastach, we wszystkich ekonomicznych grupach wieku. Największy spadek wystąpił wśród kobiet w miastach w wieku poprodukcyjnym (o 90,5%), natomiast najmniejszy wśród mężczyzn w wieku niemobilnym na wsi (o 49,8%).

### 3.3. Stopa bezrobocia według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku

#### 3.3. Unemployment rate by place of residence, sex and age groups

Stosunek liczby bezrobotnych do liczby aktywnych zawodowo (stopa bezrobocia), w województwie łódzkim na koniec marca 2021 r. wyniósł 4,0% (w kraju 4,1%), tj. o 7,9 p. proc. mniej niż w 2011 r. Wśród mężczyzn obniżył się on o 7,5 p. proc. – do 4,3%, a wśród kobiet o 8,4 p. proc. – do 3,7%. Podobny poziom spadku stopy bezrobocia wystąpił w miastach (o 8,8 p. proc. do 4,6%) oraz na wsi (o 6,2 p. proc. do 3,1%).

Analizując wielkość stopy bezrobocia w poszczególnych grupach wieku, widać wyraźne różnice. Na brak zatrudnienia, pomimo spadku stopy bezrobocia w okresie 2011-2021, najbardziej narażone były osoby młode w wieku 15-24 lata, dla których stopa bezrobocia wyniosła 6,3%. Różnice w tej grupie wieku pomiędzy kobietami a mężczyznami i analogicznie mieszkańcami miast i wsi była niewielka, a wartości stopy bezrobocia w tych grupach wynosiły odpowiednio 6,2% i 6,4% oraz 7,1% i 5,4%. W kolejnych grupach wieku, poza grupą osób w wieku 65 lat i więcej (gdzie stopa bezrobocia wyniosła 0,1%), wskaźnik ten kształtował się od 3,7% do 4,5%. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano wśród kobiet w wieku 55-64 lata – 2,2% (należy jednak pamiętać o wieku emerytalnym kobiet – 60 lat) oraz w wieku 45-54 lata (3,4%), natomiast wśród mężczyzn – w grupie wieku 35-44 lata – 4,0%

Najniższa stopa bezrobocia według miejsca zamieszkania i grup wieku wystąpiła wśród mieszkańców wsi w grupie wieku 45-54 lata, gdzie wskaźnik ten wyniósł 2,6%. Wśród osób zamieszkałych w mieście najniższą stopę bezrobocia odnotowano w grupie wieku 55-64 lata (4,1%).

Największy spadek stopy bezrobocia w porównaniu z poprzednim spisem w 2011 r., odnotowano w grupie wieku 15-24 lata o 20,0 p. proc. do 6,3%, wśród kobiet spadła ona o 22,5 p. proc. do 6,2%, a wśród mężczyzn w tej grupie wieku o 18,2 p. proc. do 6,4%. Zarówno wśród mieszkańców miast, jak i wsi w tej grupie wieku, odnotowano spadek stopy bezrobocia odpowiednio: o 22,9 p. proc. do 7,1% i o 16,4 p. proc. do 5,4% w 2021 r. Natomiast najmniejszy spadek stopy bezrobocia, według grup wieku (wyłączając grupę wieku 65 lat i więcej obejmującą osoby w wieku emerytalnym), wystąpił wśród osób w wieku 35-44 lata – o 5,5 p. proc.

W przekroju powiatów w 2021 r. najwyższy poziom stopy bezrobocia odnotowano w powiecie zduńskowolskim (4,8%) oraz w powiatach: radomszczańskim (4,5%) i tomaszowskim (4,4%). Najniższą stopą bezrobocia charakteryzowały się powiaty: wieruszowski (2,0%), skierniewicki (2,1%) oraz rawski (2,9%).

**Mapa 7. Stopa bezrobocia według płci i powiatów w 2021 r.**

Map 7. Unemployment rate by sex and powiats in 2021

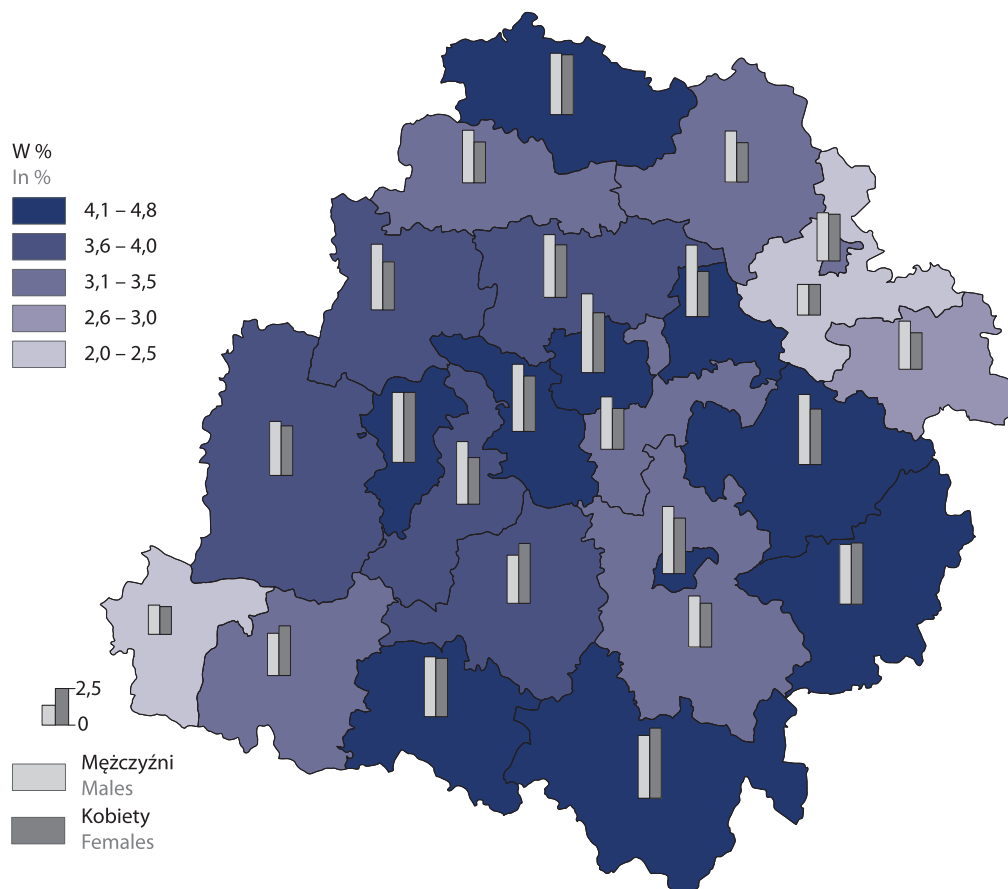
**Tablica 7. Stopa bezrobocia według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku**

Table 7. Unemployment rate by place of residence, sex and age groups

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Wiek (w latach) Age (in years)					65 i więcej 65 and more
			15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	
			w %		in %			
Ogółem Total	2011	11,9	26,3	11,8	9,5	10,3	10,4	2,4
	2021	4,0	6,3	4,5	4,0	3,8	3,7	0,1
Mężczyźni Males	2011	11,8	24,6	11,4	9,0	10,4	11,3	1,9
	2021	4,3	6,4	4,4	4,0	4,2	11,3	0,2
Kobiety Females	2011	12,1	28,7	12,2	9,9	10,1	8,9	3,1
	2021	3,7	6,2	4,6	3,9	3,4	2,2	0,0
Miasta Urban areas	2011	13,4	30,0	12,8	11,0	12,2	12,0	3,7
	2021	4,6	7,1	5,0	4,7	4,7	4,1	0,1
Wieś Rural areas	2011	9,3	21,8	9,8	7,0	6,8	6,9	0,6
	2021	3,1	5,4	3,6	2,8	2,6	2,9	0,1



### 3.4. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia

#### 3.4. Structure of unemployed persons by place of residence, sex and level of education

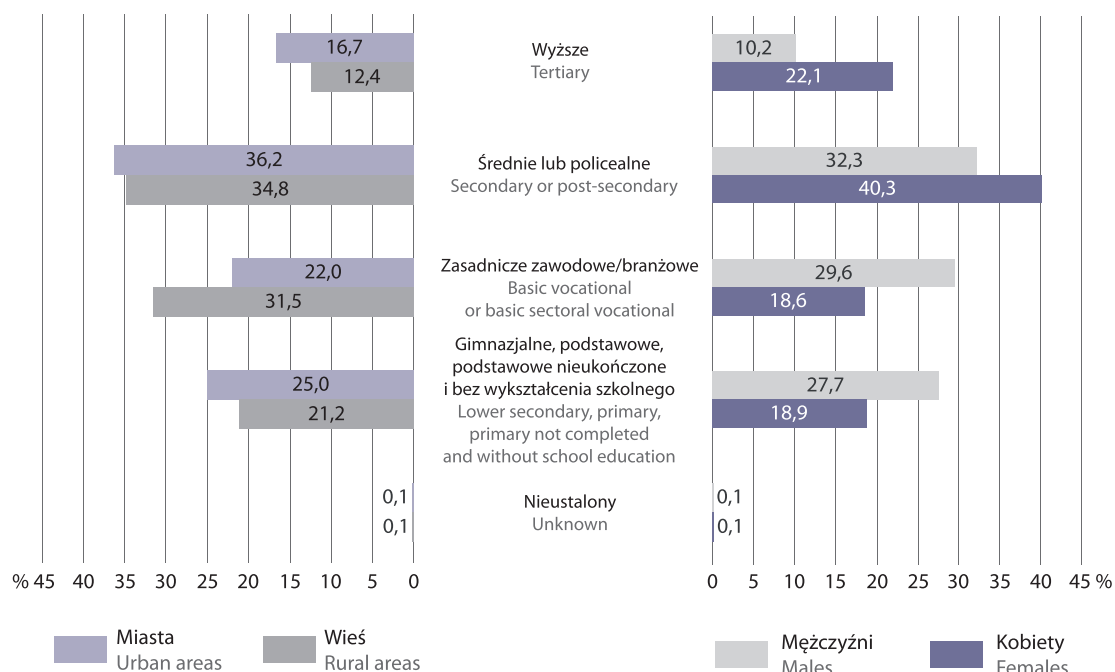
W 2021 r. wśród ogółu bezrobotnych w województwie łódzkim wykształcenie wyższe posiadało 15,4% bezrobotnych, 35,8% stanowiły osoby z wykształceniem średnim i policealnym, zasadnicze zawodowe/branżowe posiadało 24,9% osób, wykształcenie co najwyżej gimnazjalne 23,9% bezrobotnych.

W miastach najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem średnim lub policealnym (36,2%) oraz co najwyżej gimnazjalnym (25,0%). Na wsi wykształcenie średnie lub policealne posiadało 34,8% osób, a 31,6% posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe.

W grupie bezrobotnych mężczyzn 32,3% posiadało wykształcenie średnie lub policealne, natomiast wykształcenie wyższe miało jedynie 10,2%. Inną strukturą wykształcenia charakteryzowały się kobiety, gdzie odsetek osób z wykształceniem średnim lub policealnym wyniósł 40,3%, a z wykształceniem wyższym – 22,1% (o 11,9 p. proc. więcej niż mężczyźni).

Odsetek mężczyzn z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym wyniósł natomiast 29,6%, a dla kobiet 18,7%. Odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym wśród ogółu mężczyzn wyniósł 27,7%, a wśród kobiet 18,9%.

**Wykres 14. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w 2021 r.**  
Charts 14. Structure of unemployed persons by level of education, sex and place of residence in 2021



### 3.5. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci, wieku, wykształcenia i okresu poszukiwania pracy

#### 3.5. Unemployed persons by place of residence, sex, age, level of education and the time of job seeking

Ponad połowa populacji bezrobotnych w woj. łódzkim w 2021 r. to osoby długotrwale bezrobotne poszukujące pracy dłużej niż rok (54,9%). Odsetek długotrwale bezrobotnych ogółem był wyższy w populacji mężczyzn (56,4%) niż kobiet (53,0%). W skali Polski udział długotrwale bezrobotnych wyniósł 52,2%, wśród mężczyzn 53,4% wobec 50,7% wśród kobiet.

Miejsce zamieszkania osób bezrobotnych miało relatywnie niewielki wpływ na długość okresu poszukiwania pracy. Odsetek długotrwale bezrobotnych mieszkańców miast wyniósł 56,1%, a mieszkańców wsi 52,3%.

W porównaniu z wynikami NSP 2011 liczba długotrwale bezrobotnych w 2021 r. zmniejszyła się o 8,9 tys. osób (tj. o 25,9%) i wyniosła 25,4 tys. Wśród mężczyzn liczba poszukujących pracy ponad 12 miesięcy spadła o 3,2 tys. osób (tj. o 17,7%) i wyniosła 14,8 tys., a wśród kobiet o 5,7 tys. osób (tj. o 34,8%) i osiągnęła poziom 10,7 tys.

Analizując populację bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy oraz wieku, można zauważyć, że im starsze były osoby bezrobotne, tym większy był wśród nich odsetek długotrwale bezrobotnych. Relacja ta dotyczyła prawie wszystkich grup wieku, poza grupą osób w wieku 65 lat i więcej obejmującą osoby w wieku emerytalnym, w której dominują osoby bierne zawodowo.

Wśród bezrobotnych będących w wieku 15-24 lata w 2021 r. najliczniejszą grupę stanowiły osoby poszukujące pracy od 4 do 6 miesięcy (21,7%), natomiast w starszych grupach wieku przeważały osoby poszukujące pracy powyżej 2 lat – od 25,1% w grupie 25-34 lata do 49,5% wśród osób w wieku 55-64 lata.

Na długość poszukiwania pracy przez bezrobotnych ma wpływ poziom ich wykształcenia. Osoby z wyższym wykształceniem, częściej niż pozostałe grupy, poszukiwały pracy w okresie do 3 miesięcy (17,3% bezrobotnych z wyższym wykształceniem). 35,0% osób poszukiwało pracy od 4 do 12 miesięcy, a długotrwale bezrobotni to 40,5% osób z tej grupy.

Bezrobotni z wykształceniem średnim lub policealnym najczęściej poszukiwali pracy dłużej niż 12 miesięcy (47,7% tej grupy), 33,8% analizowanej zbiorowości poszukiwało zatrudnienia przez okres 4-12 miesięcy, a najmniej – 14,6% – do 3 miesięcy.

Wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym jedynie 9,8% poszukiwało pracy przez okres krótszy niż 3 miesiące, 27,7% przez okres od 4 do 12 miesięcy, a 60,6% dłużej niż rok. Długotrwale bezrobocie najczęściej dotyczyło osób o najniższym poziomie wykształcenia, tj. z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym – 69,2% z nich poszukiwało pracy dłużej niż rok.

## Rozdział 4

### Chapter 4

## Bierni zawodowo

### Economically inactive persons

#### 4.1. Bierni zawodowo według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku

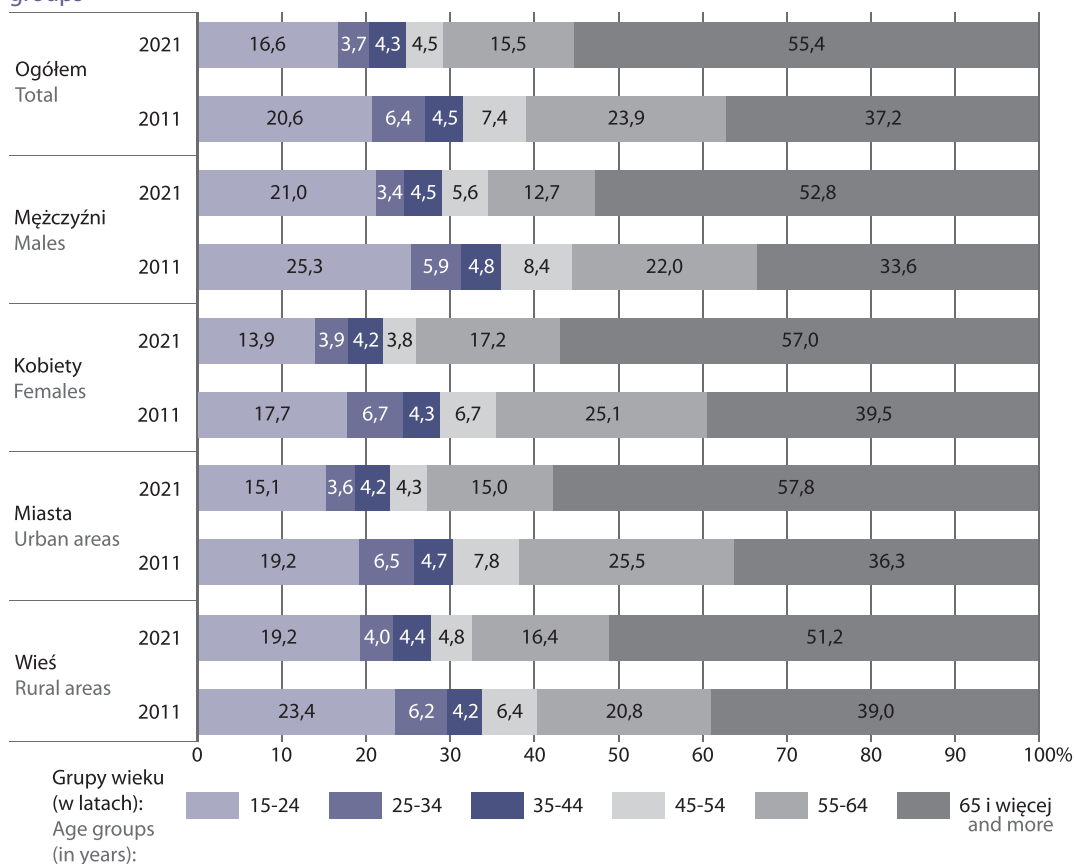
#### 4.1. Economically inactive persons by place of residence, sex and age groups

Populacja osób biernych zawodowo według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 liczyła 822,1 tys. osób. W tej liczbie zarówno w województwie łódzkim, jak i w skali całego kraju, zdecydowaną większość stanowiły kobiety (odpowiednio 61,7% oraz 60,9%). Bierni zawodowo stanowili 41,6% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej o ustalonym statusie na rynku pracy.

Analizując zbiorowość biernych zawodowo w podziale na płeć, wyraźnie widać, że kobiety znacznie częściej pozostawały w stanie bierności zawodowej. Odsetek biernych zawodowo wśród ogółu kobiet wyniósł 48,2%, podczas gdy wśród mężczyzn osiągnął poziom 34,1%. Współczynnik dla miast wyniósł 42,4%, natomiast wśród mieszkańców wsi był nieco niższy i wyniósł 40,3%.

**Wykres 15. Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku**

Charts 15. Structure of economically inactive persons aged 15 years and more by place of residence, sex and age groups



W porównaniu z 2011 r. w 2021 r. odsetek biernych zawodowo w ludności 15 lat i więcej, dla której ustalono status na rynku pracy, zmniejszył się w województwie łódzkim o 4,2 p. proc., przy czym dla mężczyzn zmalał o 3,8 p. proc., a dla kobiet o 4,7 p. proc. W miastach zmalał o 4,5 p. proc., a na wsi o 3,7 p. proc.

Zbiorowość biernych zawodowo obejmowała przede wszystkim osoby najstarsze, które już wycofały się z życia zawodowego oraz osoby najmłodsze, które nie rozpoczęły jeszcze pracy (m.in. kształciły się lub poświęcały się opiece nad dziećmi). Grupa biernych zawodowo w wieku powyżej 54 lat była najliczniejsza w województwie łódzkim i stanowiła 70,8% ogółu (w przypadku mężczyzn odsetek ten wyniósł 65,5%, a dla kobiet 45,8%). Spośród biernych zawodowo 16,6% nie przekroczyło 25 roku życia. W zbiorowości mężczyzn udział tej grupy wieku wyniósł 21,1%, a wśród kobiet 13,9%.

W okresie dziesięciu lat między spisami w 2011 i 2021 r. liczba osób biernych zawodowo zmniejszyła się o 150,3 tys. tj. 15,5%. Spadek ten jest widoczny zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet (odpowiednio o 63,8 tys. tj. 16,9% wśród mężczyzn i o 86,5 tys. tj. 14,6% wśród kobiet). W miastach spadek liczby biernych zawodowo był większy (o 118,7 tys. tj. 18,5%) niż na wsi (o 31,6 tys. tj. 9,5%)

Analiza struktury biernych zawodowo według 10-letnich grup wieku pokazuje, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby w wieku 65 lat lub więcej (także w strukturze ludności w wieku 15 lat i więcej jest to najliczniejsza grupa). W okresie międzyspisowym udział osób w wieku co najmniej 65 lat w populacji biernych zawodowo wzrósł w miastach (o 21,5 p. proc.), a spadł na wsi (o 12,2 p. proc.). Podobnie wśród mężczyzn udział wzrósł o 19,2 p. proc. a wśród kobiet o 17,5 p. proc., co związane jest zarówno ze starzeniem się ludności oraz spadkiem liczby i odsetka biernych zawodowo w młodszych grupach wieku.

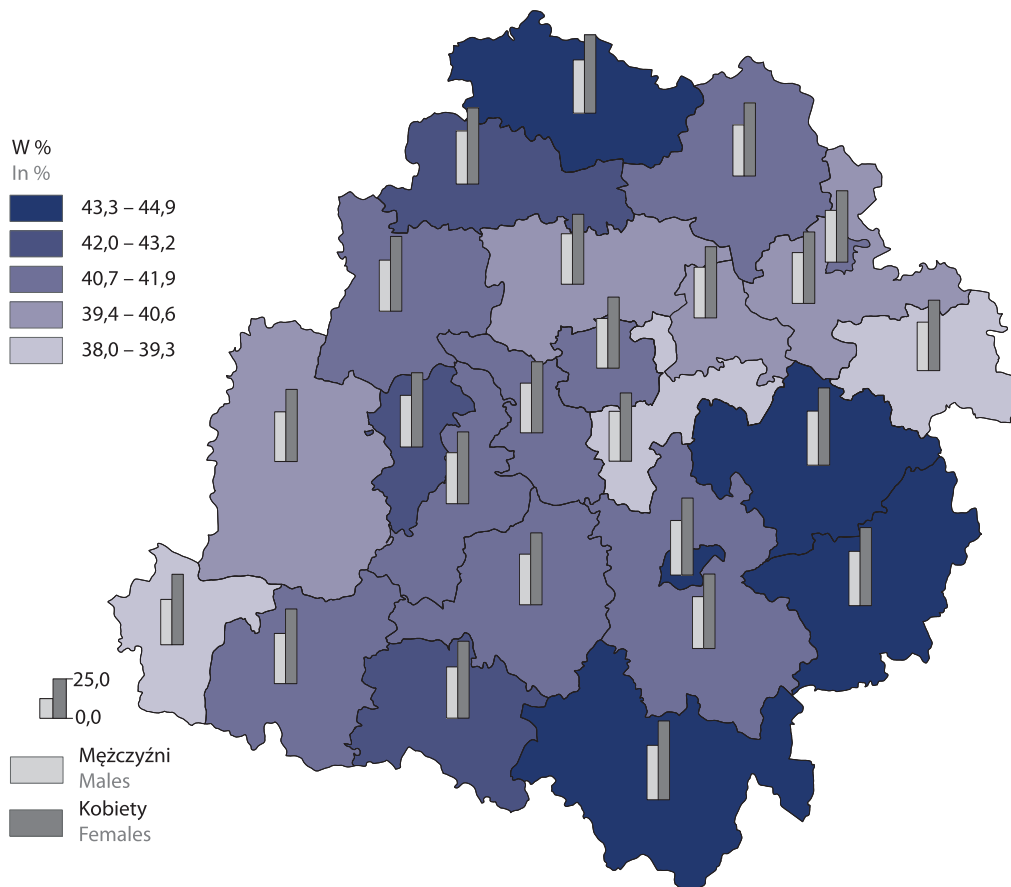
Bierni zawodowo, bez względu na płeć i miejsce zamieszkania, to w większości osoby będące w wieku poprodukcyjnym (52,3 tys. osób tj. 63,6% ogółu biernych zawodowo). Wśród kobiet biernych zawodowo udział tej grupy wieku (60 lat i więcej) wyniósł 70,3%, natomiast wśród mężczyzn był o 17,6 p. proc. niższy (52,8%). W miastach odsetek biernych zawodowo wśród osób w wieku poprodukcyjnym (66,2%) był o 7,0 p. proc. większy niż na wsi, gdzie wyniósł 59,2%. Od spisu przeprowadzonego w 2011 r. udział tej grupy wieku wśród biernych zawodowo ogółem w województwie łódzkim wzrósł o 17,8 p. proc. (w miastach o 20,5 p. proc., na wsi 13,1 p. proc.).

Dla rynku pracy ważna jest aktywizacja osób w wieku produkcyjnym. Liczba biernych zawodowo w wieku produkcyjnym (mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat) w 2021 r. wyniosła 238,0 tys. osób tj. 29,0% ogółu biernych zawodowo. Dla porównania zbiorowość ta w 2011 r. liczyła 444,1 tys. osób tj. 45,7%. W miastach osoby z tej grupy wieku stanowiły 27,2% biernych zawodowo, na wsi natomiast 32,0%. Kobiety w wieku produkcyjnym stanowiły 23,7% ogólnej liczby biernych zawodowo kobiet, dla mężczyzn odsetek ten ukształtował się na poziomie 37,4%, co wynika głównie z różnicy wieku stanowiącego górną granicę wieku produkcyjnego.

W miastach osoby biernie zawodowo w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 6,2% biernych zawodowo, na wsi natomiast 8,8%. Wśród ogółu ludności w wieku 15-17 lat bierni zawodowo to 94,3%.

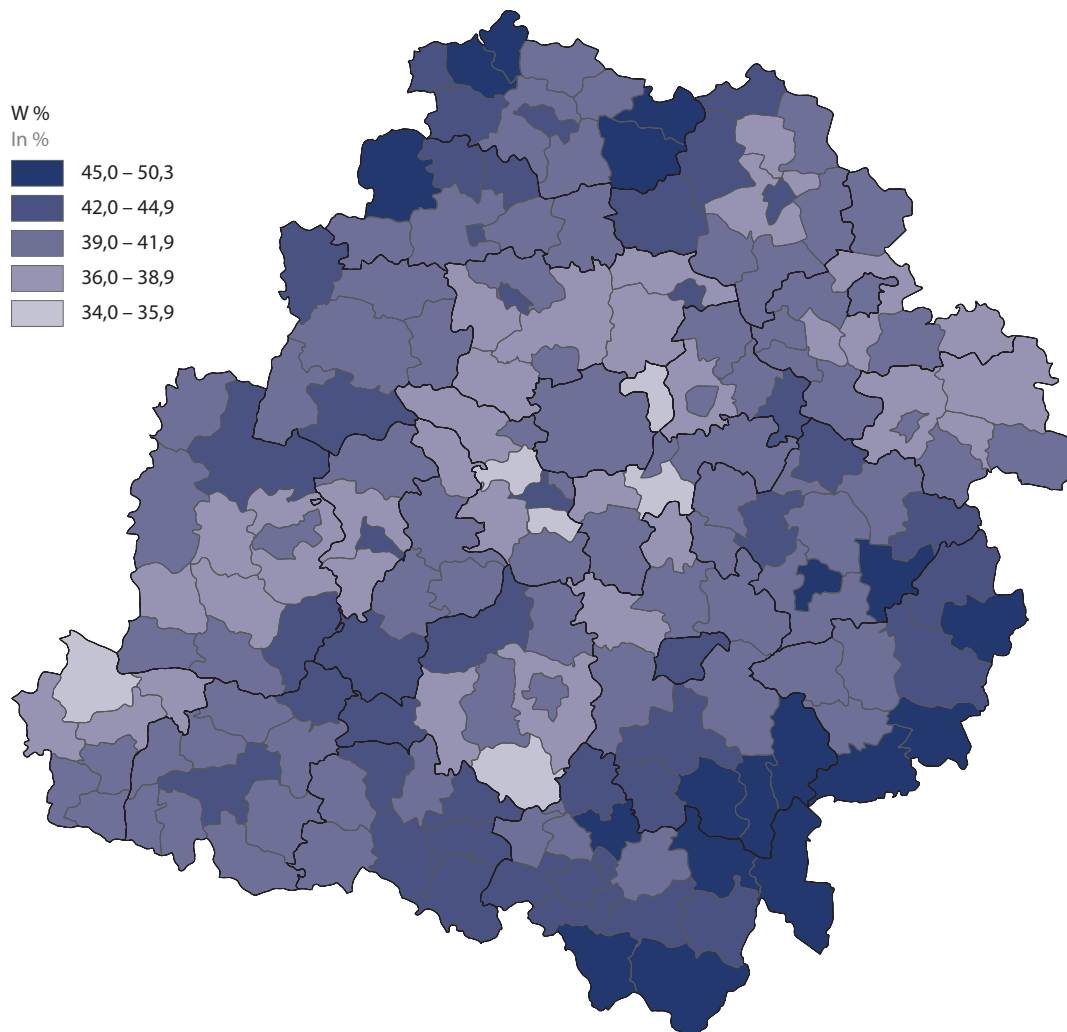
Odsetek biernych zawodowo w ludności ogółem w wieku produkcyjnym wyniósł 18,1%, przy czym dla wieku mobilnego (18-44 lata) to 17,9%, a niemobilnego – 18,4%. W porównaniu z wynikami z 2011 r. udział ten zmniejszył się o 10,3 p. proc. (z 28,4%), przy czym dla wieku mobilnego o 6,1 p. proc. (z 24,0%), a niemobilnego o 16,6 p. proc. (z 35,0%).

**Mapa 8. Odsetek biernych zawodowo według płci i powiatów w 2021 r.**  
Map 8. Percentage of economically inactive persons by sex and powiats in 2021



W przekroju regionalnym w 2021 r., najniższy odsetek biernych zawodowo wśród ludności dla której ustalono status na rynku pracy, odnotowano w powiecie wierszowskim (38,0%), rawskim (39,0%) oraz łódzkim wschodnim (39,1%). Wskaźnik ten wyższy niż średni dla województwa dotyczył ośmiu powiatów: Piotrkowa Trybunalskiego – miasta na prawach powiatu (44,9%), radomszczańskiego (44,5%), kutnowskiego (44,1%), tomaszowskiego (44,0%), opoczyńskiego (43,3%), łęczyckiego i zduńskowolskiego (po 42,4%) oraz pajęczańskiego (42,2%).

**Mapa 9. Odsetek biernych zawodowo według gmin w 2021 r.**  
 Map 9. Percentage of economically inactive persons in gminas in 2021



Wśród gmin województwa łódzkiego najniższym udziałem osób biernych zawodowo w ludności w wieku 15 lat i więcej wyróżniały się gminy wiejskie: Pabianice (34,0%), Kleszczów (34,8%), Brójce (34,9%), Galewice (35,6%), Nowosolna (35,8%) oraz Łowicz (36,8%). Najwyższy odsetek tych osób, bliski połowy osób, dla których ustalono status na rynku pracy, także odnotowano w gminach wiejskich: Żytno (50,3%), Żarnów (47,5%) oraz Nowe Ostrowy (47,5%). Dla Łodzi wskaźnik ten wyniósł 41,5%.

## 4.2. Bierni zawodowo według poziomu wykształcenia

### 4.2. Economically inactive persons by level of education

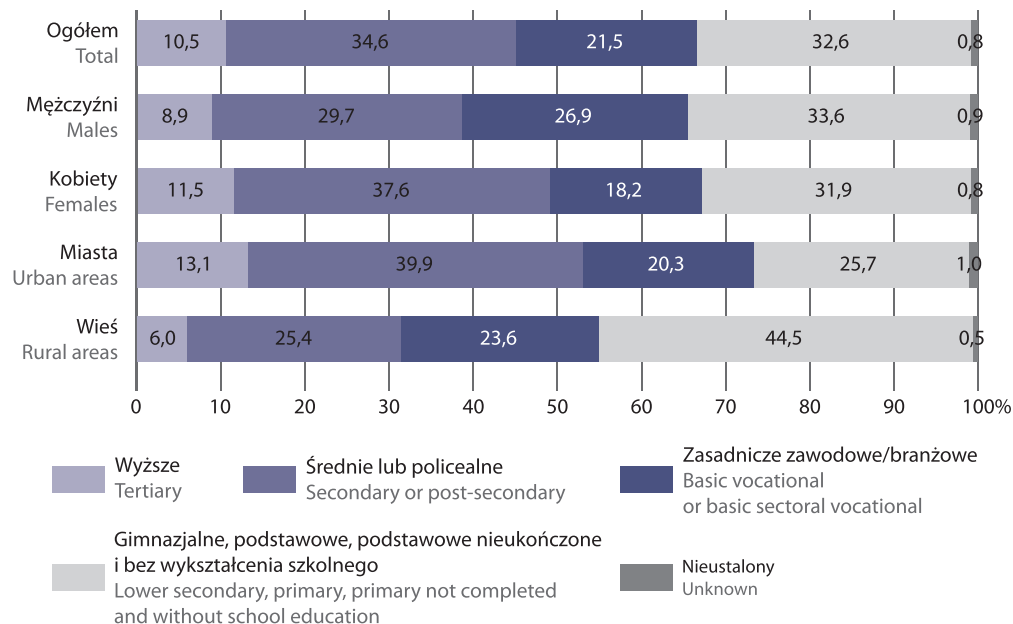
Wyniki NSP 2021 pokazały, że w zbiorowości osób biernych zawodowo w marcu 2021 r., dominowały osoby z wykształceniem średnim lub policealnym (284,2 tys. tj. 34,6%) oraz gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (267,7 tys. tj. 32,6%). Odsetek osób o najniższym poziomie wykształcenia był jednak zdecydowanie mniejszy wśród biernych zawodowo miast (25,7%) niż mieszkańców wsi (44,5%). Natomiast bierni zawodowo z wykształceniem wyższym charakteryzowali się stosunkowo najmniejszym udziałem, który wyniósł jedynie 10,5%.

W porównaniu z wynikami NSP 2011 w strukturze biernych zawodowo według poziomu wykształcenia obniżył się udział osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym lub bez wykształcenia szkolnego (o 13,0 p. proc.). Spadek ten jest głównie widoczny przy porównywaniu biernych zawodowo ze względu na miejsce zamieszkania, ponieważ w miastach wyniósł on 10,7 p. proc., natomiast na wsi 18,9 p. proc.

Zwiększył się natomiast udział osób biernych zawodowo posiadających wykształcenie co najmniej średnie o 6,7 p. proc. (do 45,1%), przy czym w miastach o 5,6 p. proc. (do 53,0%), a na wsi o 10,2 p. proc. (do 31,3%). Wzrost udziału wystąpił również w grupach z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym o 5,6 p. proc., na wsi ponad 2-krotnie większy niż w miastach (8,3 p. proc. wobec 4,1 p. proc.). Udział absolwentów studiów wyższych mieszkających w miastach był o 7,1 p. proc. wyższy niż wśród mieszkańców wsi.

**Wykres 16. Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia w 2021 r.**

Charts 16. Structure of economically inactive persons aged 15 years and more by place of residence, sex and level of education in 2021



### 4.3. Bierni zawodowo według przyczyn bierności zawodowej

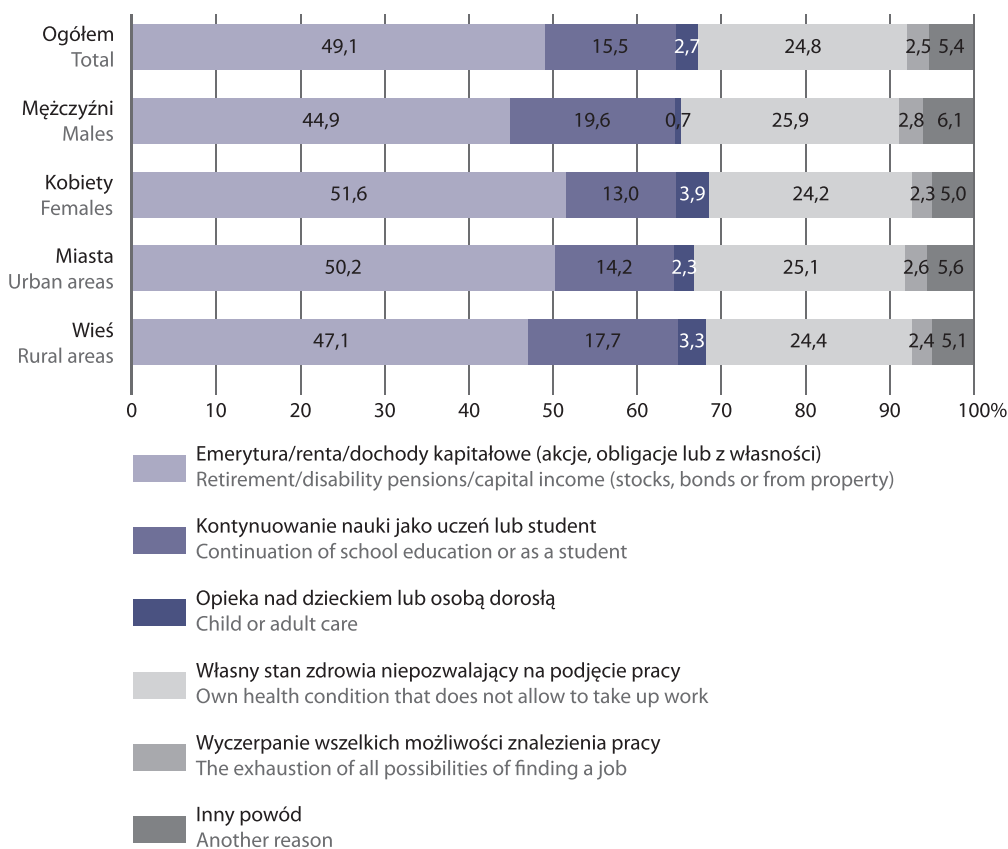
#### 4.3. Economically inactive persons by reasons for inactivity

Najczęściej występującą przyczyną bierności zawodowej było korzystanie z emerytury, renty lub dochodów kapitałowych (akcje, obligacje lub z własności) – które zadeklarowało 403,4 tys. osób, co stanowiło 49,1% ogółu biernych zawodowo. Na własny stan zdrowia niepozwalający na podjęcie pracy wskazało 24,8%. Kolejną istotną przyczynę bierności stanowiło kontynuowanie nauki jako uczeń lub student – 15,5%. Najmniej biernych zawodowo (2,5%) jako główną przyczynę bierności wskazało wyczerpanie wszelkich możliwości znalezienia pracy.

Wśród kobiet osiem razy częściej niż u mężczyzn jako przyczyna bierności wskazywana była opieka nad dzieckiem lub osobą dorosłą (3,9% kobiet wskazało na tę przyczynę i 0,7% mężczyzn). Jednocześnie u co piątego mężczyzny i co ósmej kobiety przyczyną bierności było kontynuowanie nauki jako uczeń lub student. Przyczyna ta była częściej wskazywana przez biernych zawodowo na wsi niż w mieście.

**Wykres 17. Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według płci, miejsca zamieszkania i przyczyn bierności w 2021 r.**

Charts 17. Structure of economically inactive persons aged 15 years and more by sex, place of residence and reasons for inactivity in 2021

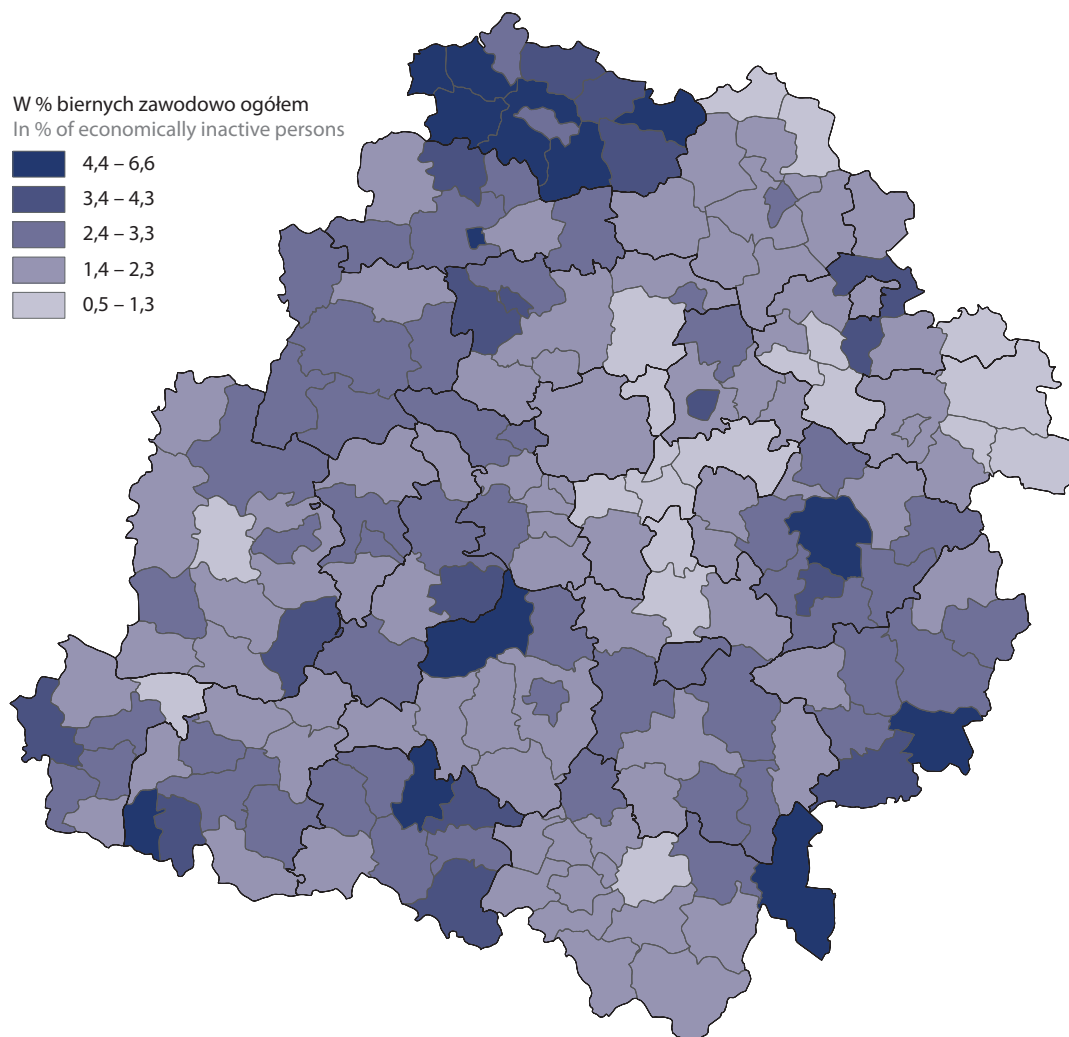




**Mapa 10. Bierni zawodowo z powodu wyczerpania wszelkich możliwości znalezienia pracy według gmin w 2021 r.**

Map 10.

Economically inactive persons due to the exhaustion of all possibilities of finding a job by gminas in 2021



Wyczerpanie wszelkich możliwości znalezienia pracy wskazało w 2021 r. 20,5 tys. osób (2,5% biernych zawodowo). Częściej tę przyczynę wskazywali mężczyźni – 2,8% biernych zawodowo mężczyzn niż kobiety – 2,3% kobiet. Ze względu na miejsce zamieszkania częściej tę przyczynę zanotowano dla biernych zawodowo z miast (2,6%) niż ze wsi (2,4%).

W porównaniu z wynikami NSP 2011, struktura przyczyn bierności zawodowej mieszkańców województwa łódzkiego nie uległa znaczącym zmianom. Nieznacznie zmniejszył się odsetek osób biernych zawodowo z powodu emerytury (o 1,8 p. proc. z 50,9%) oraz kontynuowania nauki (o 3,3 p. proc. z 18,9%). Znacząco wzrósł odsetek osób pozostających biernymi zawodowo z powodu własnego stanu zdrowia (choroby lub niepełnosprawności) – o 14,2 p. proc. z 10,6%. Wyczerpanie wszystkich możliwości znalezienia pracy oraz zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania było w 2011 r. przyczyną bierności dla 1,5% biernych zawodowo.

# Uwagi metodologiczne

## 1. Zakres i procedura badań

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań przeprowadzony został w okresie od 1 kwietnia do 30 września 2021 r., według stanu na dzień 31 marca 2021 r. godzina 24:00.

Zgodnie z metodologią rekomendowaną dla badań rynku pracy przez Międzynarodową Organizację Pracy, w części dotyczącej aktywności ekonomicznej, do określenia faktu wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy, czyli pomiaru aktywności bieżącej, dokonano w przedziale czasu nazywanym okresem referencyjnym, którym był tydzień kończący się w dniu referencyjnym badania (tj. okres od 25 do 31 marca 2021 r.).

Badanie to było badaniem pełnym i obejmowało wszystkie osoby fizyczne stale zamieszkałe i czasowo przebywające na terytorium Polski, z wyłączeniem szefów oraz cudzoziemskiego personelu przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych, członków ich rodzin oraz innych osób korzystających z przywilejów i immunitetów na mocy ustaw, umów międzynarodowych lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 sierpnia 2019 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań 2021 przekazanie danych przez osoby fizyczne było obowiązkowe. Ten sam akt prawny nakładał na badane osoby obowiązek udzielania dokładnych, wyczerpujących i zgodnych z prawdą odpowiedzi. Odpowiedzi dotyczące osób, które nie ukończyły 18 roku życia oraz nieobecnych dokonywały pełnoletnie osoby wspólnie z nimi zamieszkujące. W odniesieniu do osób przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania dane spisowe były pozyskiwane w zakresie posiadanej dokumentacji od właścicieli, administratorów lub zarządców obiektów.

Spis został zrealizowany metodą mieszaną tj. z wykorzystaniem danych zebranych od respondentów oraz danych pochodzących ze źródeł administracyjnych. W pierwszej kolejności informacje zbierane w spisie pobrane zostały z dostępnych źródeł administracyjnych i wykorzystano je do przygotowania oraz aktualizacji wykazu danych osobowych i adresowych, a także jako bezpośrednie źródło danych spisowych. Następnie dane objęte zakresem informacyjnym spisu 2021 zostały zebrane od całej populacji podlegającej badaniu poprzez elektroniczny formularz spisowy. Zostało to wykonane przy wykorzystaniu następujących metod i w następujących terminach:

- **CAWI (Computer-Assisted Web Interviewing)** – samospis internetowy, polegał na wypełnianiu przez badanych elektronicznego formularza i realizowany był od 1 kwietnia do 30 września 2021 r.
- **„Spis na żądanie”** – wywiad telefoniczny na żądanie respondenta realizowany był za pośrednictwem infolinii spisowej od 1 kwietnia do 30 września 2021 r.
- **CATI (Computer-Assisted Telephone Interviewing)** – wywiad telefoniczny realizowany przez rachmistrzów spisowych, podczas którego odpowiedzi na poszczególne pytania były odnotowywane przez nich w systemie komputerowym na formularzu. Ta część badania odbywała się od 4 maja do 30 września 2021 r.
- **CAPI (Computer-Assisted Personal Interviewing)** – wywiad bezpośredni realizowany przez rachmistrzów spisowych. Był to wywiad terenowy, rachmistrzowie rejestrowali odpowiedzi respondenta w systemie zainstalowanym na urządzeniu mobilnym. Badanie w tej formie przeprowadzane było od dnia 21 czerwca do 30 września 2021 r. z zachowaniem reżimu sanitarnego i zasad realizacji spisu metodą wywiadu bezpośredniego wynikających z obostrzeń pandemicznych.

## 2. Podstawowe pojęcia i definicje

Badania aktywności ekonomicznej ludności są ważnym źródłem informacji dla rządów, ekonomistów, badaczy, podmiotów gospodarczych, jak również instytucji publicznych i samorządowców realizowanych w celu poznania dynamiki różnych zjawisk związanych z rynkiem pracy. Odnoszą się do wszelkich działań podejmowanych przez osoby fizyczne w celu poszukiwania pracy, zatrudnienia w sektorze formalnym i nieformalnym, osiągnięcia dochodów z innych źródeł, samozatrudnienia czy bezrobocia. Badania aktywności ekonomicznej pozwalają na analizę kluczowych wskaźników związanych z rynkiem pracy, takich jak: wskaźnik aktywności zawodowej, zatrudnienia, czy stopa bezrobocia. Zrozumienie tych zjawisk i zachodzących procesów wymaga posługiwania się takim samym aparatem pojęciowym. Dlatego też w tej części pracy zostaną przedstawione najważniejsze definicje i pojęcia. Wprowadzenie ich ma zapewnić jasność i spójność przekazu oraz jednoznaczną interpretację zawartych informacji i dokonanych analiz. Umożliwi efektywną komunikację i identyczne rozumienie zakresu i granic badanych zjawisk, co ułatwi porównanie wyników i pozwoli na uniknięcie nieporozumień lub odmiennych interpretacji w zależności od kontekstu czy czasu. Z tego względu, poniżej przedstawiono definicje pojęć, które będą odnosiły się do prezentowanych zmiennych i analiz:

**Kategoria ludności według definicji krajowej.** W kategorii tej są ujmowani stali mieszkańcy Polski, w tym osoby, które przebywają czasowo za granicą (bez względu na okres przebywania), ale zachowały stałe zameldowanie w Polsce, nie są natomiast ujmowani imigranci przebywający w Polsce czasowo.

**Wiek** – jest to liczba lat ukończonych. Wyznaczany jest poprzez porównanie pełnej daty urodzenia z datą przeprowadzenia spisu (tzw. dniem krytycznym, tj. 31 marca 2021 roku). W badaniach aktywności ekonomicznej populację stanowiły osoby, które miały 15 lat i więcej.

**Ekonomiczne grupy wieku** – jest to umowna klasyfikacja badanych według kryterium zdolności do pracy. Wyróżnia się trzy grupy osób: w wieku przedprodukcyjnym, w wieku produkcyjnym (mobilnym oraz niemobilnym) i w wieku poprodukcyjnym.

- **Wiek przedprodukcyjny** – jest to wiek, w którym ludność nie posiada pełnej zdolności do czynności prawnych, a tym samym nie osiągnęła jeszcze całkowitej zdolności do pracy i jako pracownik podlega szczególnej ochronie prawnej. W przypadku badań aktywności ekonomicznej do tej grupy klasyfikowane są osoby, które ukończyły 15 lat, ale nie przekroczyły 18 lat.
- **Wiek produkcyjny** – dolny próg tego przedziału wieku rozpoczyna się w momencie nabycia pełnej zdolności do pracy. Dla kobiet i mężczyzn jest to ukończenie 18 lat. Natomiast górny próg jest uzależniony od płci. Dla mężczyzn jest to wiek poniżej 65 lat, a dla kobiet poniżej 60 lat. W ramach tego przedziału wyróżnia się jeszcze dwie podklasy wiekowe i są to:
  - a) **wiek mobilny** (osoby, które ukończyły 18 lat, ale nie ukończyły 45 lat. Wiek ten jest taki sam zarówno dla mężczyzn jak i kobiet),
  - b) **wiek niemobilny** (mężczyźni, którzy ukończyli 45 lat i nie ukończyli 65 lat oraz kobiety, które ukończyły 45 lat, ale nie ukończyły 60 lat).
- **Wiek poprodukcyjny** – dolny próg trzeciej grupy jest tożsamy z podstawowym wiekiem uprawniającym w Polsce do przejścia na emeryturę. Dlatego też w tym przedziale wiekowym będą sklasyfikowani mężczyźni, którzy ukończyli 65 lat oraz kobiety, które ukończyły 60 lat. Nieistotny jest przy tym stan faktyczny wykonywania pracy zarobkowej czy też nie.

**Poziom wykształcenia** jest to najwyższy ukończony cykl kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie lub formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa, podstawą zaliczenia wykształcenia do określonego poziomu jest uzyskanie świadectwo (dyplom) ukończenia odpowiedniej szkoły niezależnie od trybu jej ukończenia (dziennie, wieczorowo, zaocznie, eksternistycznie/stacjonarnie, niestacjonarnie, na odległość, korespondencyjnie) w kraju lub za granicą.

W dalszej części publikacji dane dotyczące wykształcenia ludności będą dotyczyły osób w wieku 15 lat lub więcej i prezentowane będą w następujących klasach:

- **Wykształcenie wyższe** – dotyczy osób, których najwyższym poziomem edukacji jaki ukończyły są studia wyższe co najmniej z tytułem licencjata, inżyniera lub równorzędnym, lub uzyskały dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego, nauczycielskiego kolegium języków obcych (z wyjątkiem organizowanych w ramach szkoły wyższej) oraz kolegiów pracowników służb społecznych.
- **Średnie** – dotyczy osób, których najwyższym poziomem edukacji jaki ukończyły jest uzyskanie świadectwa ukończenia liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego, liceum uzupełniającego lub ukończyły gimnazjum przed 1932 rokiem. Odnosi się ono również do osób, które otrzymały świadectwo ukończenia szkoły średniej zawodowej (technikum, technikum uzupełniającego, liceum zawodowego, liceum technicznego, szkoły artystycznej II stopnia realizującej jednocześnie program szkoły średniej). W tej grupie znajdują się też osoby, które posiadają świadectwo (dyplom) ukończenia szkoły policealnej (pomaturalnej), do której przyjęcie było uwarunkowane posiadaniem świadectwa ukończenia szkoły średniej oraz te, które ukończyły studium nauczycielskie.
- **Zasadnicze zawodowe/branżowe** – dotyczy osób, których najwyższym poziomem edukacji jaki ukończyły jest uzyskanie świadectwa ukończenia: szkoły zawodowej (zasadniczej szkoły zawodowej lub rolniczej, szkoły przemysłowej), szkoły przysposobienia zawodowego lub rolniczego, korespondencyjnego kursu rolniczego wyłącznie na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej, szkoły mistrzów, branżowej szkoły I stopnia.
- **Gimnazjalne** – dotyczy osób, których najwyższym poziomem edukacji jaki ukończyły jest uzyskanie świadectwa ukończenia gimnazjum lub świadectwa ukończenia specjalnej szkoły przysposabiającej do pracy.
- **Podstawowe ukończone** – dotyczy osób, których najwyższym poziomem edukacji jaki ukończyły jest uzyskanie świadectwa ukończenia szkoły podstawowej (przed wojną szkoły powszechnej), kursów dla pracujących w zakresie szkoły podstawowej oraz szkoły artystycznej I stopnia realizującej jednocześnie program szkoły podstawowej.
- **Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego** – dotyczy osób, które uczą się w szkole podstawowej, uczyły się w szkole podstawowej, lecz jej nie ukończyły, nigdy nie uczęszczały do szkoły.

W spisie zastosowano definicje aktywności ekonomicznej ludności zalecane przez Europejską Komisję Gospodarczą ONZ i Urząd Statystyczny Unii Europejskiej (Eurostat), oparte o rekomendacje Międzynarodowej Organizacji Pracy. Zgodnie z tymi zaleceniami przedmiotem badania osób był fakt wykonywania/posiadania pracy w okresie badanego tygodnia (w Polsce był to tydzień od 25 do 31 marca 2021 r.) bądź poszukiwania pracy i gotowość do jej podjęcia. Badaniem objęto osoby w wieku 15 lat i więcej. Przyjęto regułę klasyfikowania każdej osoby tylko do jednej z trzech kategorii: pracujących, bezrobotnych lub biernych zawodowo (faktyczna, a nie formalno-prawna sytuacja zawodowa badanych osób).

Ludność aktywna zawodowo obejmuje wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne zgodnie z definicjami podanymi poniżej.

Do **pracujących** zostały zaliczone wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód,
- nie wykonywały pracy, ale formalnie miały pracę, a czasową przyczyną niewykonywania pracy była np. choroba własna, urlop związany z wypoczynkiem lub opieką nad dzieckiem.

**Bezrobotni** to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy tzn. podjęły konkretne działania aby znaleźć pracę, w okresie od 1 do 31 marca,
- były zdolne/gotowe podjąć pracę w tygodniu badanym i następnym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

**Ludność bierna zawodowo** to osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, tzn. osoby, które w badanym tygodniu:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były zdolne/gotowe do jej podjęcia w okresie od 1 do 15 kwietnia,
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie: dłuższym niż 3 miesiące lub do 3 miesięcy ale nie były gotowe tej pracy podjąć.

Jako **główne przyczyny bierności zawodowej** przyjęto:

- emerytura/renta/dochody kapitałowe (akcje, obligacje lub z własności),
- kontynuowanie nauki jako uczniów lub student,
- opieka na dzieckiem lub osobą dorosłą,
- własny stan zdrowia niepozwalający na podjęcie pracy,
- wyczerpanie wszelkich możliwości znalezienia pracy,
- inny powód.

**Praca główna** to praca, która zwykle zajmuje najwięcej czasu. Jeżeli prace zajmują taką samą ilość czasu, pracą główną jest ta, która przynosi wyższy dochód.

**Status zatrudnienia** uwzględnia poniższe kategorie pracujących:

**Zatrudnieni** (pracownicy najemni):

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej; do tej grupy należą również praktykanci i stażyści, którzy otrzymywali wynagrodzenie za pracę;
- osoby wykonujące pracę nakładczą (inaczej chałupniczą);
- osoby zatrudnione w rodzinnym gospodarstwie rolnym bądź rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem i jednocześnie otrzymujące za wykonywaną pracę ustalony zarobek lub dochód (niekoniecznie w formie pieniężnej).

**Pracujący na własny rachunek:**

- właściciele, współwłaściciele lub dzierżawcy indywidualnego gospodarstwa rolnego pracujący w tym gospodarstwie;
- osoby prowadzące własną działalność gospodarczą poza rolnictwem (zarejestrowaną lub niezarejestrowaną);
- agenci we wszystkich systemach agencji;
- osoby, które na mocy porozumienia z pracodawcą zarejestrowały własną działalność jako 1-osobowy podmiot gospodarczy.

**Do pracujących na własny rachunek** zalicza się zarówno pracodawców (osoby pracujące na własny rachunek, które w badanym tygodniu zatrudniały przynajmniej 1 pracownika najemnego) jak i osoby niezatrudniające pracowników.

**Pracujący w innym charakterze** – to osoby, które są członkami spółdzielni produkcyjnych (również rolniczych) lub pracują na innych zasadach i nie klasyfikują się do grupy pracowników najemnych, pracujących na własny rachunek, pomagających członków rodzin oraz nie są praktykantami ani stażystami; do tej grupy należą również pomagający członkowie rodzin. Pomagający członkowie rodzin to osoby, które bez umownego, wcześniej ustalonego wynagrodzenia, pomagały w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem.

**Współczynnik aktywności zawodowej** jest to udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

**Wskaźnik zatrudnienia** jest to udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

**Stopa bezrobocia** jest to udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

**Współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia** zostały obliczone bez uwzględniania osób o nieustalonym statusie na rynku pracy.

## Methodological notes

### 1. Scope and survey procedure

The National Population and Housing Census was carried out between 1 April and 30 September 2021, as of 24:00 on 31 March 2021.

In accordance with the methodology recommended for labour market surveys by the International Labour Organization, in the section regarding economic activity, the fact of doing, having, or looking for a job, was determined, or in other words current activity was measured, in an interval called the reference period. This period refers to the week ending on the reference day of the survey (i.e. the period from 25 to 31 March 2021).

The survey was complete research and included all individuals permanently residing and temporarily staying in the territory of Poland, excluding the heads and foreign personnel of diplomatic representations and consular offices of foreign countries, members of their families and other recipients of privileges and immunities under the law, international agreements or generally recognized international customs. According to the provisions of the Act of August 9, 2019, on the National Population and Housing Census 2021, the submission of data by individuals was mandatory. The same act required surveyed individuals to provide accurate, thorough and truthful answers. Responses regarding individuals under the age of 18 and absentees were made by the adults residing with them. Regarding persons staying in collective lodging facilities, census data was obtained on the basis of the documentation available from the owners, administrators or managers of the facilities.

The census was carried out using a mixed method, i.e., using data collected from respondents and data from administrative sources. Initially, the information collected in the census was taken from available administrative sources and used to prepare and update the list of personal and address data, as well as a direct source of census data. Next, the data covered by the scope of information of the 2021 census was collected from the entire population to be surveyed through an electronic census form. This was conducted with the use of the following methods and the following definitions:

- **CAWI (Computer-Assisted Web Interviewing)** – a self-administered online survey, based on respondents filling out an electronic form and was conducted from April 1 to September 30, 2021.
- **„Census on demand”** – a telephone interview at the respondent’s request was conducted via a census hotline from April 1 to September 30, 2021.
- **CATI (Computer-Assisted Telephone Interviewing)** – a telephone interview conducted by census takers, during which answers to individual questions were recorded by them in a computer system in a form. This part of the survey took place from May 4 to September 30, 2021.
- **CAPI (Computer-Assisted Personal Interviewing)** – a face-to-face interview conducted by census takers. It was a field interview, with the census takers recording the respondent’s answers in a system installed on a mobile device. The survey in this form was conducted from June 21 of this year until September 30, 2021, in compliance with the sanitary regime and the rules of implementation of the census by direct interview method resulting from pandemic restrictions.

## 2. Basic concepts and definitions

Surveys of the economic activity of the population are a significant source of information for governments, economists, researchers, business entities, along with public institutions and local governments. They are carried out in order to understand the dynamics of various phenomena concerning the labour market. They refer to the activities undertaken by individuals to seek work, employment in the formal and informal sectors, income from other sources, self-employment or unemployment. Economic activity surveys make it possible to analyze key indicators related to the labour market, such as the activity rate, employment rate, or unemployment rate. Understanding these phenomena and the occurring processes requires using identical terminology. Therefore, this section of the paper will present the most important definitions and concepts. The introduction of these is intended to ensure clarity and consistency of the message as well as unambiguous interpretation of the information contained, and analyses made. It will enable effective communication and analogous understanding of the scope and boundaries of the phenomena studied, which will aid the comparison of results and avoid misunderstandings or divergent interpretations depending on the context or time. Therefore, the following definitions of terms will apply to the variables and analyses presented:

**Population category by national definition.** This category includes permanent residents of Poland, including persons who are temporarily abroad (regardless of the period of their stay), but have maintained permanent residence in Poland; immigrants temporarily staying in Poland are not included.

**Age** – the number of years. It is determined by comparing the full date of birth with the date of the census (the so-called critical date, i.e. March 31, 2021). In the economic activity survey, the population consisted of persons who were 15 years and more.

**Economic age groups** – this is a conventional classification of respondents according to the criterion of ability to work. There are three groups of persons: pre-working age, working age (mobile and immobile) and post-working age.

- **Pre-working age** – the age in which the population does not have full legal capacity, and thus has not yet reached full work ability and is subject to special legal protection as a worker. In the case of economic activity surveys, this classification includes persons who have reached the age of 15 but are under 18.
- **Working age** – the lower threshold of this age bracket begins when one acquires full work ability. For men and women, that is reaching 18 years of age. In contrast, the upper threshold is dependent on sex. For men the age is under 65, and for women under 60. Within this range, there are two more age subclasses as follows:
  - a) **mobile working age** (persons who are 18 years of age or older but under 45 years of age. This age is the same for both men and women),
  - b) **immobile working age** (men who are over 45 years old and under 65 and women who are over 45 years old but under 60).
- **Post-working age** – the lower threshold of the third group is corresponding with the standard retirement age in Poland. Therefore, men who are 65 years of age or older and women who are 60 or older will be classified in this age bracket. Whether or not they are actually employed is irrelevant.

**Education** this is the highest educational level achieved in a school-based system, or in any other training mode or form, recognised in compliance with the binding education system. The basis for classifying education to a given level is provided by a certificate (diploma) of completion of a certain school, irrespective of the mode of studying (full-time, evening/weekend, part-time, by correspondence) in the country or abroad.



In the remainder of the publication, data on the education of the population will refer to persons aged 15 and more, and will be presented in the following classes:

- **Tertiary education** – refers to persons whose highest completed level of education is higher education with at least a bachelor's, engineer's or equivalent degree, or have received a diploma from a teachers' college, teachers' college of foreign languages (except those organized as part of a post-secondary school) and colleges of social service workers.
- **Secondary** – refers to persons whose highest level of education is the obtaining of a certificate of completion of a general high school, specialized high school, supplementary high school, or completed middle school before 1932. This also applies to those who received a certificate of completion of a secondary vocational school (technical school, supplementary technical school, vocational high school, technical high school, secondary art school which implements a secondary school curriculum). This group also includes those who have a certificate (diploma) of completion of a post-secondary school, admission to which was conditional on having a secondary school certificate, and those who have completed a teacher training college.
- **Basic vocational or basic sectoral vocational** – refers to persons whose highest level of education they have is a certified completion of: a vocational school (basic vocational or agricultural school, industrial school), vocational or agricultural training school, correspondence agricultural course only at the level of basic vocational school, master's academy, first degree trade school.
- **Lower secondary (gimnazjum)** – refers to persons whose highest level of education is the attainment of a certificate of completion of lower secondary (gimnazjum) or a certificate of completion of a special preparatory school.
- **Primary education** – refers to persons whose highest level of education is the obtainment of a certificate of completion from an elementary school (before the war, a grade school), courses for working persons in the domain of elementary school, and an art school of the first degree that follows the curriculum of an elementary school.
- **Incomplete primary or no school education** – refers to persons who are studying in elementary school, studied in elementary school but did not complete it, or never attended school.

The census uses the definitions of population economic activity recommended by the United Nations Economic Commission for Europe and the Statistical Office of the European Union (Eurostat), based on the recommendations of the International Labour Organization. According to these recommendations, the subject of the survey of persons was the fact of having/having a job during the surveyed week (in Poland it was the week from 25 to 31 March 2021) or searching for a job and readiness to take it. The study included individuals aged 15 years and more. The rule was adopted to classify each person into only one of three categories: employed, unemployed or economically inactive (actual, not formal-legal occupational situation of the surveyed persons).

**The economically active population** includes all persons considered employed or unemployed as defined below.

**The employed** included all persons aged 15 years and more who, during the survey week:

- performed work for at least 1 hour that resulted in earnings or income;
- did not perform work, but formally had work, and the temporary reason for not performing work was, for example, their own illness, vacation or child care leave.

**The unemployed** are those aged 15-74 who have met three conditions simultaneously:

- were not working individuals during the study week;
- actively sought work, i.e. took concrete steps to find a job, between March 1 and March 31;
- were able/willing to work during the survey week and the following week.

The unemployed also included those who had found a job and were waiting for a job to start within 3 months and were willing to take that job.

**The economically inactive population** is defined as persons aged 15 and more who are not classified as employed or unemployed, i.e. persons who in the week under study:

- were not working, did not have a job and were not looking for one;
- were not working, were looking for work, but were not able/ready to work between April 1 and April 15;
- were not working and were not looking for work because they had a job and were waiting for a job for more than 3 months or up to 3 months but were not ready to start working.

**The main causes of inactivity** were identified as:

- pension/capital income (stocks, bonds or from property);
- continuing your education as an apprentice or student;
- child or adult care;
- your own health condition that does not allow you to work;
- exhausting all possibilities of finding a job;
- another reason.

**The main job** is the job that usually takes more time. If the jobs take the same amount of time, the main job is the one with the higher income.

**Employment status** includes the following categories of workers:

**Employees:**

- persons employed under an employment relationship or a civil law contract; this group also includes apprentices and interns who were paid for their work;
- persons who work as contractors (also known as homeworkers);
- persons employed on a family farm or in a family business outside agriculture and at the same time receiving a fixed income or earnings (not necessarily in the form of money) for their work.

**Self-employed:**

- owners, co-owners or lessees of an individual agricultural holding who work on the holding;
- individuals who are self-employed outside of agriculture (registered or unregistered);
- agents in all agency systems;
- persons who, on the basis of an agreement with the employer, registered their own business as a one-person economic entity.

**Self-employed** include both employers (self-employed persons who employed at least 1 paid worker during the survey week) and non-employed persons.

**Workers in other capacities** – are those who are members of production cooperatives (including agricultural cooperatives) or are employed/working on other terms and are not classified as employees, self-employed, assisting family members and are not apprentices or trainees; this group also includes contributing family members. Contributing family members are individuals who, without contractual, predetermined compensation, assisted in the operation of the family farm or family business outside of agriculture.

**Activity rate** is the share of the economically active population of a given category in the total population of a given category.

**Employment rate** is the share of the employed persons of a given category in the total population of a given category.

**Unemployment rate** is the share of the unemployed of a given category in the economically active population of a given category.

**Activity rate and Employment rate** were calculated without taking into account persons with unknown status in the labour market.